

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Teaching and Learning Development of Business Administration
Curriculum in Marketing of Suan Dusit University

นางคณิง จารุพงษ์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Teaching and Learning Development of Business Administration
Curriculum in Marketing of Suan Dusit University

นางคณิง จารุพงษ์
(หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
คณะวิทยาการจัดการ)

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต
(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ปีงบประมาณ 2558)

หัวข้อวิจัย	การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ดำเนินการวิจัย	นางคณิง จารุพงษ์
ที่ปรึกษา	อาจารย์ธิตติมา ประภากรเกียรติ
หน่วยงาน	หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2558

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี คณะแผนกเฉลี่ย สถานภาพทางครอบครัว และภูมิลำเนาเดิม ประชากร ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA : f-test) ผลการวิจัยมีดังนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 คณะแผนกเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อาศัยอยู่กับบิดามารดา ภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด ความคิดเห็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการวัดประเมินผล ด้านการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ และมีเพียงรายข้อเดียวที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ เนื้อหาหลักสูตรมีความทันสมัยและสามารถนำไปในสถานการณ์จริงได้ ส่วนรายข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนพบว่า เพศแตกต่างกัน ภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับชั้นปี คณะแผนกเฉลี่ย สถานภาพทางครอบครัว ภูมิลำเนาเดิมแตกต่างกัน ภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่คือ หนังสือในแต่ละวิชา ควรได้รับเร็วกว่านี้ เพื่อจะได้ทำความเข้าใจในบทเรียน

Research Title	Teaching and Learning Development of Business Administration Curriculum in Marketing of Suan Dusit University
Researcher	Mrs Kanaung Jarupong
Research Consultants	Ms Thitima Prapakornkiat
Organization	Bachelor of Business Administration, Program in Marketing, Faculty of Management Science, Suan Dusit University
Year	2015

This research was aimed to study the development of teaching management of marketing business management curriculum in Suan Dusit University and to compare the teaching management of marketing business management curriculum. The participant was classifying as gender, class level, GPA, family status, and hometown. The population was the student of Suan Dusit University in the marketing business management curriculum was class level 1-3 in academic year B.E. 2557 amount 214 persons. The research instrument was the questionnaire. The statistics used for data analysis were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, f-test (one way ANOVA). The research found that the participants almost were female, class level 3, GPA 2.00-2.50, stay with the parent, and hometown in other provinces. They had the opinion to the development of teaching management in much level in every aspect such as the relations between teacher and student aspect, the curriculum aspect, the evaluation aspect, the teaching aspect, the facilities aspect, as respectively. And the opinion to the development of teaching management in the very much level only one aspect was the curriculum aspect that the contents of the curriculum was modernity and could to apply in real situation. But other aspect was in much level. When comparing with the development of teaching management found that the different gender of the student has the opinion in overview to the development of teaching management was differently significant at level 0.05. The class level, GPA, family status, and hometown differently of the student has the opinion in overview to the development of teaching management was not differently significant at level 0.05. The most suggestion was the book of each subject ought to rapidly more than the same time for preparing to understand the lesson of learning.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคคลหลายๆ ท่านด้วยกัน โดยเฉพาะการได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสวนดุสิต และสถาบันสำนักวิจัยและพัฒนา ที่กระตุ้นให้นักวิจัยมือใหม่อย่างผู้วิจัย ในการทำวิจัยจนรายงานวิจัย สมบูรณ์ขึ้นมาได้ ทั้งขอขอบคุณอาจารย์ธิดิมา ประภากรเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ชี้แนะและแก้ไขในการจัดทำวิจัยฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จด้วยดี และขอขอบคุณอาจารย์ประจำหลักสูตรการตลาด ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือ จนงานนี้สำเร็จลงได้ การวิจัยนี้มีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายๆ ท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว

ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ หากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีความดีและเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้ที่ให้ความสนใจทุกท่านที่จะนำไปศึกษาต่อ

คณิ่ง จารุพงษ์
2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน	5
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	19
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
กรอบแนวคิดในการวิจัย	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบเครื่องมือ	35
สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการวิจัย	38
ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา	38
ส่วนที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาด	39

	หน้า
ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริการ ธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	44
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	77
สรุปผลการวิจัย	77
การอภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	83
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	83
บรรณานุกรม	84
บรรณานุกรมภาษาไทย	84
บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ	86
ภาคผนวก	87
แบบสอบถาม	88
ประวัตินักวิจัย	92

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	แผนพัฒนาปรับปรุง	26
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา	38
4.2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนด้าน หลักสูตร	39
4.3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอน ด้าน การเรียนการสอน	40
4.4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอน ด้าน การวัดประเมินผล	41
4.5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอน ด้าน สิ่งอำนวยความสะดวก	42
4.6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอน ด้าน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	43
4.7	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศที่มีต่อการพัฒนากิจการจัดการเรียนการ สอน	44
4.8	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับชั้นปีที่มีต่อการพัฒนากิจการจัดการ เรียนการสอน	48
4.9	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง มีกิจกรรมการเรียนที่ ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	53
4.10	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง มีการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้	54
4.11	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง มีการติดตามผลการ เรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	54
4.12	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง มีการชี้แนะเพื่อให้ นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง	54
4.13	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง หนังสือหรือตำราที่ ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง	55
4.14	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง มีเครื่อง โสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน	55
4.15	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง สภาพห้องพัก อาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ	56
4.16	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง พยายามให้นักศึกษา มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	56

ตาราง		หน้า
4.17	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง ส่งเสริมการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน	56
4.18	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี เรื่อง ส่งเสริมให้นักศึกษามี การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม	57
4.19	การเปรียบเทียบความแตกต่างกันระหว่างคะแนนเฉลี่ยต่อการพัฒนาการจัด การเรียนการสอน	57
4.20	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างคะแนนเฉลี่ย เรื่อง เปิดโอกาสให้ นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น	64
4.21	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางครอบครัวที่มีต่อการพัฒนา การจัดการเรียนการสอน	64
4.22	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างสถานภาพทางครอบครัว เรื่อง สภาพ ห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ	71
4.23	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิภาคเดิมที่มีต่อการพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน	71
4.24	ข้อเสนอแนะของนักศึกษา	76

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมืองโลก ที่มีผลทำให้ประเทศต่างๆ นั้นต้องพยายามที่จะต้องปรับเปลี่ยนและดำเนินนโยบายให้เท่าทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อให้ประเทศของตนสามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมโลกอย่างมีศักดิ์ศรี คุณภาพของประชากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่ความสำเร็จและสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553 : ก) และในการพัฒนาคุณภาพประชากรเพื่อให้สามารถก้าวทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญคือการศึกษา เพราะการศึกษานับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของประชากรและช่วยส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) ได้กำหนดการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ โดยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้กำหนดนโยบายให้ทุกคนเรียนฟรี 15 ปี และยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยเปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553 : 1)

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มุ่งมั่นจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนของชาติ ให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ทางวิชาการ เป็นแหล่งการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพที่สำคัญเพื่อการพัฒนาประเทศ กลไกสำคัญที่เป็นเครื่องมือในการผลิตบัณฑิตและบุคลากรที่มีคุณภาพคือ การจัดการกระบวนการเรียนการสอนนั่นเอง (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2550 : ก) มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายคณะวิชา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยหนึ่งในคณะวิชาที่ผู้เรียนสนใจเลือกเรียน ได้แก่ สาขาวิชาการตลาด ในปี 2554 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ได้มีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ โดยมองเห็นถึงการพัฒนาลูกสูตรด้วยที่ว่า การตลาดมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม การตลาดนั้นเข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการตลาดจะเป็นกลไกให้เกิดการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมทางการตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ขณะเดียวกันธุรกิจที่เติบโตอย่างมั่นคงจะทำให้เกิดการจ้างงาน การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น ซึ่งในการพัฒนาลูกสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการ องค์กร และสังคม โดยเน้นการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใสตรวจสอบได้ และสามารถแข่งขันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มอาเซียนและของโลก ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และ

ในการพัฒนาหลักสูตรได้บูรณาการพันธกิจด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารวิชาการและ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย โดยหลักสูตรได้จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การมีวิจัย และให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมร่วมกับอาจารย์ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน โดยคำนึงถึง บริบทของท้องถิ่นและความจำเป็นต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังคงให้ความสำคัญกับ การพัฒนานวัตกรรม การสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางวิชาการกับองค์กรในและต่างประเทศ รวมทั้ง การให้บริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชน (หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด, 2554 : 5)

การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนดุสิตจะบังเกิดผลดีได้ก็ต่อเมื่อรูปแบบการสอนของครู และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กัน ลักษณะและรูปแบบการสอนของ สถาบันอุดมศึกษาที่มักนิยมใช้กันมาแต่อดีต ส่วนใหญ่จะเน้นรูปแบบการสอนแบบการสอนผู้ใหญ่ (Adult livener) ที่มุ่งการพัฒนาทางสติปัญญาเป็นสำคัญโดยถือว่าผู้เรียนมีวุฒิภาวะ ประสบการณ์ และมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาที่ชัดเจนและแน่นอน แต่เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความถนัด และเขาว์ปัญญาของแต่ละบุคคล ในการที่จะ จัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนบังเกิดผลสำเร็จได้นั้น ผู้สอนจึงควรคำนึงถึงผู้เรียน อีกทั้ง กระบวนการเรียนการสอนที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไป ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านปฏิสัมพันธ์ ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาในเรื่อง การพัฒนาการ จัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เพื่อที่จะนำผลการวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการจัด การเรียน การสอนของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาดให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม สามารถผลิตบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสู่ ตลาดแรงงานเพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชา การตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต สาขาวิชาการตลาด จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพทาง ครอบครัว และภูมิลำเนาเดิม

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเนื้อหาในประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร

นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 จำนวน 214 คน (ที่มา : สาขาวิชาการตลาด, 10 กรกฎาคม 2557) ผู้วิจัยทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2557 - พฤษภาคม 2558

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด แตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด แตกต่างกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีโครงสร้างของหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี เริ่มใช้ในปีการศึกษา 2555 และมีหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรทั้งสิ้น 129 หน่วยกิต

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การรวบรวมความคิดเห็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ รวมถึงการจัดสภาวะแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด โดยการรวบรวมความคิดเห็นจากนักศึกษาที่ตนเองได้พบเห็นและได้รับประสบการณ์ในการเรียนการสอน

ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึก ความเชื่อ และการตัดสินใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยอาศัยความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ภาคปกติที่เลือกเรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นบุคลากรที่ดีของสังคมต่อไป
2. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สามารถนำผลการวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะความเป็นสวนดุสิตที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เป็นแนวทางให้กับอาจารย์ในสาขาวิชาอื่นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลปรับใช้ให้เหมาะสมเกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและบทความทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

2.3 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน

การเรียนรู้คือ กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนรู้ได้จากการได้ยินการสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม ผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไขและสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

ความหมายของการเรียน

การเรียน คือ พฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตในการรับเอาประสบการณ์เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวอาจเกิดจากการรับรู้ด้วยตนเอง เช่น การได้ดูรายการสารคดีทางโทรทัศน์ และเกิดจากการถ่ายทอดจากบุคคลอื่น เช่น การสั่งสอนของพ่อแม่ การอบรมจากครูอาจารย์ เป็นต้น ในทางการศึกษาแล้วจึงหมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาในการรับประสบการณ์หรือความรู้จากผู้ผ่านประสบการณ์มาก่อน อาทิ ครู อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ ซึ่งเรียกว่า “ผู้สอน” เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมาย ซึ่งในที่นี้อาจหมายรวมทั้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ของผู้สอนเอง และเป้าหมายเฉพาะของผู้เรียน เช่น ต้องการความรู้เพื่อไปประกอบอาชีพในอนาคต เป็นต้น

ความหมายของการสอน

การสอน เป็นงานหลักของครู ซึ่งปัจจุบันถือว่าครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ที่บุคคลในวิชาชีพนี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาโดยเฉพาะ เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ สามารถเลือกวิธีปฏิบัติงานที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ดังที่ระบุไว้ในจุดประสงค์การสอน ครูต้องมีการฝึกฝนด้านการสอนอยู่เสมอเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในการทำงาน

เช่นเดียวกับวิชาชีพชั้นสูงอื่นๆ และต้องมีมาตรฐานของวิชาชีพ การที่ครูสามารถปฏิบัติงานการสอนได้ดีขึ้นอยู่กับความสามารถในการผสมผสานศาสตร์ว่าด้วยการสอนกับศิลปะของการสอนเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการสอนสูงสุด

Good (1973 : 588) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า ความหมายของการสอนในระดับแคบ หมายถึง วิธีการที่ครูถ่ายทอดความรู้ อบรมนักเรียน ให้มีความรู้ ความคิด เจตคติและทักษะดังที่จุดประสงค์การศึกษาได้ระบุไว้ ส่วนความหมายของการสอนในระดับกว้าง หมายถึง การกระทำและการดำเนินการด้านต่างๆ ของครูภายใต้สภาพการณ์การสอนการเรียน ซึ่งประกอบด้วย

1. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
2. กระบวนการตัดสินใจและวางแผนก่อนสอน ซึ่งได้แก่ การวางแผนการสอน การจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์

การสอนมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งได้แก่

1. ด้านความรู้ ความคิด หรือด้านพุทธิพิสัย กล่าวคือ ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา เกิดความพัฒนาจากความรู้ไม่เข้าใจ คิดไม่เป็นมาเป็นมีความรู้ความเข้าใจ มีความคิดและคิดเป็น เช่น จากการอ่านเขียนไม่ได้ มาเป็นอ่านออกเขียนได้ แสดงความคิดเห็นได้ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ ประเมินค่าและวิจารณ์ได้ ฯลฯ

2. ด้านเจตคติหรือด้านจิตพิสัย เกี่ยวกับความรู้สึกเห็นคุณค่า ความดีความงาม ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในด้านนี้ เช่น รู้สึกซาบซึ้งในบทกลอนที่ได้ฟังได้อ่าน เห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เกิดการยอมรับที่จะช่วยกันรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เห็นคุณค่าความสำคัญของการอนุรักษ์ป่าไม้ เป็นต้น

3. ด้านทักษะ หรือด้านทักษะพิสัย หมายถึง ความสามารถกระทำได้ ปฏิบัติได้ถูกต้องตามวัย เช่น สามารถว่ายน้ำได้ พิมพ์ดีดได้ ร้อยมาลัยได้ วาดภาพได้ โยนลูกบอลได้ ฟัง พูด อ่าน เขียนได้ ฯลฯ ผู้เรียนจะเกิดทักษะ ถ้าได้ปฏิบัติบ่อยๆ

สรุปความหมายของการสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ โดยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คิดแก้ปัญหาต่าง สร้างหรือจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความคิดและนำความรู้ไปใช้ เกิดทักษะหรือความชำนาญที่จะแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ความหมายของการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน คือ กระบวนการดำเนินการกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้บริหารและครูผู้จัดให้แก่ผู้เรียนทุกขั้นตอน หรือเรียกว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนการสอน การดำเนินงานสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นการรวมหลายกิจกรรมเข้าด้วยกัน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่ดีนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม งานด้านการเรียนการสอนนั้นถือเป็นงานหลักของครูผู้สอนในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนเองต้องให้ความสำคัญ เพราะผู้สอนเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำนักศึกษาไปสู่เป้าหมายที่หลักสูตรต้องการได้ และในส่วนของงานบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนนั้นผู้บริหารต้องยึดหลักการจัดการเรียนการสอนตามแนวของหลักสูตร ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

โดยจะต้องจัดครูเข้าสอน จัดหาสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดทำและใช้แผนการสอน ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ จำเป็นจะต้องมีการนำองค์ประกอบของหลักสูตรทั้งหมดมาสู่กระบวนการปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นระบบด้วย

ไพศาล สรรสรวิสุทธิและสุวรรณา คุณดิลกณัฐวสา (2551 : 5) กล่าวถึงทัศนะของการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย
2. สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ค้นพบคำตอบ และแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยมีครูเป็น "กัลยาณมิตร" เกื้อหนุน ดูแล แนะนำ
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ที่มีความหมาย สนองความต้องการของผู้เรียน สานต่อจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้เรียน
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากปัญหาจริง ประสบการณ์จริง ซึ่งจะทำให้สามารถเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ ที่เรียนรู้ สู่การมองปัญหาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นองค์รวมและครบวงจร
5. ฝึกหัดให้ผู้เรียนรู้จักคิด ไตร่ตรองด้วยตนเอง และในขณะเดียวกันเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลง และทำงานร่วมกับผู้อื่น

จากความหมายของการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยสรุปประเด็นในการจัดการศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด 5 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ด้านหลักสูตร

คำว่าหลักสูตร ตรงกับคำว่า Curriculum ในภาษาอังกฤษ มีผู้ให้คำจำกัดความของหลักสูตรว่าเป็นรายวิชาหรือกระบวนวิชาที่ต้องเรียน (Course of Study) และพจนานุกรมภาษาอังกฤษ (The Random House Webster's College Dictionary, 1991 : 88) ให้ความหมายของคำว่าหลักสูตรว่า "The aggregate of courses of study given in school, college etc." มีความหมายว่า "การรวมรายวิชาต่างๆ หรือการรวมหมวดหมู่วิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนต้องศึกษา ซึ่งทางโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการจัดทำให้"

Good (1973 : 37) ได้ให้ความหมายของคำว่าหลักสูตรไว้ในพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ไว้ 3 ประการดังนี้

1. หลักสูตรคือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับให้ผู้เรียนได้ศึกษาในสาขาวิชาหลักต่างๆ เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลศึกษา
2. หลักสูตร คือ เค้าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งสถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้มีความรู้จบการศึกษาหรือให้ได้รับประกาศนียบัตรเพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป

3. หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ซึ่งผู้เรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของสถาบันการศึกษา

Oliver (1982 : 102) กล่าวว่า หลักสูตรก็คือ แผนการหรือโปรแกรมสำหรับประสบการณ์ทั้งหลายที่ผู้เรียนจะต้องประสบภายใต้การอำนวยการของสถานศึกษา อีกทั้งยังหมายถึง การวางแผนการเรียนการสอนซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของสถานศึกษา

Tanner (1980 : 123 - 125) หลักสูตร หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ที่สร้างขึ้นและพัฒนาต่อมาอย่างเป็นระบบ ภายใต้การดูแลของโรงเรียน เพื่อช่วยให้เด็กได้รับความรู้และประสบการณ์ที่กว้างขวางมากขึ้น นอกจากนี้ Tanner ยังกล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้อีก 3 ประการคือ

1. Curriculum as Experiences คือ หลักสูตรในรูปของประสบการณ์ หรือความรู้ความชำนาญโน้มนำเกี่ยวกับเรื่องการมีประสบการณ์ของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะได้นำประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับเหล่านั้นไปพัฒนาความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นหนทางมุ่งไปสู่การปฏิบัติเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายภาคหน้า

2. Curriculum as Objectives คือ หลักสูตรในรูปของวัตถุประสงค์ หลักสูตรเมื่อได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขจากหลักสูตรดั้งเดิมแล้ว นักการศึกษาก็ได้แยกแยะหลักสูตรและหลักการสอนออกจากกันโดยกล่าวว่า หลักสูตร (Curriculum) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน ส่วนการสอน (Instruction) คือ วิธีการที่ไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. Curriculum as a Plan คือ หลักสูตรในรูปของการวางแผนหลักสูตร คือ แผนที่จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ (Learning Opportunities) เพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ในเป้าประสงค์โดยทั่วไป (Board Goals) และวัตถุประสงค์เฉพาะที่สัมพันธ์กัน (Related Specific Objectives) สำหรับประชากรในแต่ละกลุ่ม

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 2-3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ หมายถึง ประสบการณ์ต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเพื่อให้ได้ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ เพื่อการพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่สถานศึกษาต้องการ โดยหลักสูตรจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมและคุณธรรม

ชวลิต ชูกำแหง (2551 : 77) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะกว้าง ยืดหยุ่น และมีความเป็นสากล ทัดเทียมมาตรฐานโลก มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกปัจจุบันและอนาคต เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นและหลายหลายสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ที่เป็นจริงของชุมชนหรือสังคม

ไพฑูริย์ ลินลารัตน์ (2550 : 20) ได้กล่าวถึงหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาว่า หลักสูตรอุดมศึกษาจะเน้นในเรื่องของเนื้อหาและองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหา รวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินไปเพื่อเนื้อหาดังกล่าว ทั้งนี้เพราะชีวิตนอกห้องเรียนนอกเหนือจากเนื้อหาแล้ว อาจารย์จะมีบทบาทน้อย ผู้เรียนย่อมมีอิสระที่จะรับและเลือกโดยเสรี นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรอุดมศึกษา เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคุณสมบัติและความต้องการ อาจแยกหลักสูตรเป็น 3 ส่วนคือ หลักสูตรวิชาชีพ หลักสูตรการศึกษาทั่วไป และหลักสูตรวิชาเลือก

จากการศึกษาดังกล่าวทำให้สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรคือ การพิจารณาจัดทำหลักสูตรเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เช่น การจัดหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม การจัดหลักสูตรเพื่อตอบสนองความสนใจของผู้เรียน มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ

เนื้อหาวิชาในหลักสูตร

ในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาวิชานั้น ก่อนอื่นนักพัฒนาหลักสูตรควรจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์แต่ละข้อว่าควรประกอบด้วยเนื้อหาอะไร ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวควรจะให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จะพัฒนาระบบความคิด และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ อย่างไรก็ตาม นักพัฒนาหลักสูตรพึงต้องระวังด้วยว่ามีเนื้อหาต่างๆ มากมายที่สามารถบรรลุตามจุดประสงค์ในข้อหนึ่งๆ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งในเรื่องข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนานั้น จำเป็นต้องพิจารณาเลือกสรรเนื้อหาให้เหมาะสมกับหลักสูตร การเลือกเนื้อหาวิชาใดลงในหลักสูตรจำเป็นต้องมีการพิจารณากันอย่างละเอียดรอบคอบ ดังนั้น หากนักพัฒนาหลักสูตรไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา ก็อาจจะบรรจุเนื้อหาที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน หรือเรียนรู้ได้ผิวเผินไม่ลึกซึ้ง เนื้อหาวิชาอาจไม่เหมาะสมหรือไม่สนองตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และอาจสอนไม่ทันได้ในที่สุด ซึ่งจะเป็นผลเสียทั้งต่อตัวผู้สอนและผู้เรียน

เมื่อนักพัฒนาหลักสูตรได้เลือกเนื้อหาวิชาแล้ว สิ่งต่อไปที่ต้องดำเนินการคือ การจัดลำดับเนื้อหา (Organization of Content) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ สรุปมีแนวทางดังนี้ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539 : 22 - 29)

1. การจัดลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยาก/ซับซ้อน (The Simple-to - Complex Approach) ควรจัดเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่ายและมีลักษณะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นก่อน แล้วจึงให้เรียนเนื้อหาที่ยากขึ้นไป เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของสิ่งมีชีวิต ควรเริ่มจากสัตว์เซลล์เดียวที่มีระบบร่างกายไม่ซับซ้อนก่อนแล้วจึงไปถึงสัตว์ที่ประกอบไปด้วยหลายเซลล์ มีระบบร่างกายซับซ้อน เช่น คนหรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประเภทอื่นๆ เป็นต้น

2. การจัดตามความจำเป็นที่ต้องเรียนก่อนหลัง (The Pre-requisite Learning Approach) ควรสำรวจก่อนว่า ถ้าจะให้ผู้เรียนเข้าใจถึงเรื่องที่กำหนดให้หลักสูตรหรือในการสอนเรื่องใด ผู้เรียนควรรู้อะไรมาก่อนบ้าง เมื่อทราบแล้วก็นำสิ่งนั้นมาสอนก่อนเพื่อเป็นการปูพื้นฐาน เช่น ในการจัดลำดับเนื้อหาวิชาเลขคณิต ผู้เรียนจะเข้าใจการคูณและหารได้จำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจวิธีการบวกและลบก่อน

3. การจัดลำดับของกาลเวลา (the Chronological Approach) เนื้อหาควรจะได้รับการลำดับโดยใช้เวลาเป็นเกณฑ์ เช่น จัดเนื้อหาเรียงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน หรือเรียงจากปัจจุบันไปหาอดีต การจัดแบบนี้จะเหมาะสมสำหรับวิชาที่มีเนื้อหาเรียงลำดับตามเหตุการณ์หรือกาลเวลา เช่น วิชาประวัติศาสตร์ หรือวิชาอื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษที่ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการทางตัวอักษรตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เป็นต้น

4. การจัดตามหัวข้อหรือเรื่อง (The thematic approach) การจัดแบบนี้ หลักสูตรต้องจัดเนื้อหาย่อยๆ (Content Elements) ให้อยู่ในหัวข้อหรือเรื่องหนึ่งๆ หลักสูตรอาจประกอบด้วยหลายหัวข้อได้ หัวข้อแต่ละเรื่องจะเป็นอิสระคือ ไม่ต้องเป็นความรู้พื้นฐานของหัวข้ออื่นๆ หรือบางหัวข้ออาจต้องให้ผู้เรียนเรียนก่อนหลังก็ได้ การพัฒนาหลักสูตรควรพิจารณาจัดลำดับที่จะส่งเสริมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของผู้เรียน เช่น การเรียนการสอนในวิชาวรรณคดีอังกฤษ ผู้เรียนควรเรียนหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสั้นก่อนที่จะเรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนวนิยาย ทั้งนี้เนื่องจากถึงแม้ว่าทั้งสองเรื่องจะใช้ทักษะการอ่านอย่างเดียวกัน แต่ถ้าผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่านเรื่องสั้นก็จะทำให้ผู้เรียนไม่ลำบากในการอ่านเรื่องราวที่ยากขึ้น เช่น นวนิยาย

5. การจัดลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม (The Part-to Whole Approach) ในการจัดเนื้อหาโดยให้ผู้เรียนเข้าใจส่วนย่อยๆ แล้วค่อยๆ พัฒนาความรู้ความเข้าใจไปยังส่วนรวม เช่น ในวิชาวิทยาศาสตร์ ให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการเดินทางของแสง ก่อนจะไปสู่ความรู้เรื่องการเกิดรุ้งกินน้ำ หรือให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนรอบๆ ตัวก่อนที่จะขยายไปสู่ความรู้เกี่ยวกับประเทศทั้งหมด เป็นต้น

6. การจัดตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย (The Whole-to Part Approach) การจัดเนื้อหาในลักษณะนี้จะตรงกันข้ามกับวิธีการจัดตามลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม กล่าวคือจะให้ผู้เรียนเรียนสิ่งที่เป็นภาพรวมทั้งหมดก่อน แล้วจึงเรียนส่วนย่อยหรือแคบลง เช่น ในวิชาภูมิศาสตร์ หลักสูตรอาจกำหนดให้ผู้เรียนรู้สภาพภูมิศาสตร์ทั่วๆ ไปก่อน เช่น เรียนเรื่องโลกก่อนแล้วจึงไปถึงทวีปและประเทศตามลำดับ หรือถ้าเป็นขอบเขตของประเทศไทย ผู้เรียนจะทราบถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ทั่วๆ ไปของประเทศไทยก่อน แล้วจึงไปสู่ภาคต่างๆ จังหวัดต่างๆ ตามลำดับ

ดังนั้นในเนื้อหาวิชาควรจะเป็นการรวบรวมความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ เพื่อทำให้เกิดแผนการเรียนการสอนตอบสนองความต้องการของนักศึกษา และมีการเน้นให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาทางด้านความคิด ทักษะต่างๆ และเปิดโอกาสการเรียนรู้ในสิ่งที่นักศึกษาต้องการในอนาคต

ด้านการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการที่ผู้สอนนำมาใช้ถ่ายทอดความรู้ทักษะ เจตคติ จากหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยอาศัยแผนการสอนเป็นแนวทางประกอบ เช่น พฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้ และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจะมุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพมากขึ้นตามแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญที่ทำการสอนอยู่ในแต่ละสถาบัน มีผู้ให้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้หลายท่าน ดังนี้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2544 : 75) ได้กล่าวถึง หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีว่าควรเกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญหลายประการ ดังสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของการเรียน มีการจัดลำดับของกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ตลอดจนมีการจัดลำดับขั้นของกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเหมาะกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีลักษณะท้าทายความสามารถของผู้เรียน ช่วยพัฒนาความคิดของผู้เรียน สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ ส่งเสริมการคิดแบบสืบสวนสอบสวนและการแก้ปัญหาตามแนวทางของตน

3. กิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้หลายๆ ทาง

สมชาย บุญสุน (2554 : 43) เป็นผู้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การดำเนินการต่างๆ ภายในโรงเรียน ทั้งโดยผู้สอนและผู้เรียน เช่น การสอนให้ผู้เรียนค้นคว้าอภิปราย การบรรยาย การอบรม การสาธิต การปฏิบัติงาน การจัดนิทรรศการ และการศึกษาออกสถานที่

วัฒนพร (2542 : 5 - 6) ได้ให้ความรู้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญคือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ กระตือรือร้น และผูกพันกับสิ่งที่เรียนในลักษณะดังต่อไปนี้

1. ให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการออกแบบกิจกรรมให้ศึกษาค้นคว้า ทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ แผลความ ตีความ เชื่อมโยงความรู้ สร้างความคิดรวบยอดและสรุปเป็นความรู้

2. ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งด้านข้อมูล ความรู้ ความคิดและประสบการณ์

3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

4. ให้ผู้เรียนได้รู้กระบวนการควบคู่กับการมีผลงาน อันเกิดจากกระบวนการเรียนรู้

5. ให้ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 30) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะจัดอย่างไรนั้นต้องใช้วัตถุประสงค์เป็นแนวทางในการพัฒนาคัดเลือก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร เป็นส่วนของการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ผู้สอนในฐานะของผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ควรจะได้พิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดความรู้หรือประสบการณ์ และสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดทั้งเวลาแรงงานและค่าใช้จ่ายมากที่สุด

ภาศิริ เขตปิยรัตน์และสินีนารถ วิกรมประสิทธิ์ (2553 : 30) ได้สรุปการดำเนินการสอนอาจมีกิจกรรมต่างๆ หลายกิจกรรม ได้แก่

1. การตรวจสอบและเสริมพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียน และได้ข้อมูลที่น่ามาช่วยเหลือนักเรียนที่ยังขาดพื้นฐานที่จำเป็นก่อนเรียน ให้ได้มีพื้นฐานที่พร้อมที่จะเรียนโดยไม่มีปัญหาใด ๆ ซึ่งถ้าหากไม่ได้รับช่วยเหลือดังกล่าว ผู้เรียนอาจเรียนไม่รู้เรื่องทำให้ขาดความสนใจในการเรียนเรื่องนั้น และประสบความล้มเหลวในการเรียน ส่งผลให้การเรียนในเรื่องต่อๆ มามีปัญหาโดยตลอด ซึ่งการตรวจสอบเสริมพื้นฐานจะทำครั้งเดียวในช่วงแรกที่พบผู้เรียน

2. การสร้างความพร้อมในการเรียน เมื่อเริ่มชั่วโมงเรียนโดยทั่วไปแล้วจะมีผู้เรียนที่ยังไม่พร้อมที่จะเรียน เช่น พุดคุยกัน คิดถึงเรื่องอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน ฯลฯ ถ้าผู้สอนเริ่มบรรยายไปเรื่อยๆ อาจไม่ได้ผลตามที่ต้องการ โดยเฉพาะในช่วงต้นชั่วโมงนั้น จึงควรดึงความสนใจของผู้เรียนให้เข้าสู่การเรียนโดยเร็ว ซึ่งทำได้หลายวิธีเช่น การใช้คำถาม ให้ผู้เรียนคิดตอบ ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ช่วยเร็ว

ความสนใจ หรือยกเรื่องที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอเข้าสู่บทเรียนในการสร้างความพร้อม ทำทุกครั้งที่สอนเมื่อพบว่าผู้เรียนยังไม่พร้อมหรือเห็นว่าทำแล้วจะบังเกิดผลดีขึ้น ไม่ควรใช้เวลามากเกินไป

3. การใช้เทคนิคการสอนต่างๆ เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมแล้ว ก็จะทำการสอนโดยใช้เทคนิควิธีการและกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีให้เลือกหลายวิธี

4. การใช้กิจกรรมเสริม วิธีการสอนแต่ละวิธีหรือรูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจะมีกิจกรรมต่างๆ แตกต่างกันไป บางวิธีมีกิจกรรมเดียว บางวิธีหลายกิจกรรม ผู้สอนควรพิจารณากิจกรรมต่างๆ ที่จะเสริมกับวิธีสอน หรือรูปแบบการสอนที่ตนเลือกใช้ หรือเห็นว่าเมื่อนำไปเสริมกับวิธีสอนหรือรูปแบบการสอนนั้นแล้ว จะช่วยให้บรรลุผลการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

สุมิตร คุณานุกร (2542 : 44) ได้กล่าวสำหรับเกณฑ์การคัดเลือกกิจกรรมไว้โดยสรุปดังนี้

1. กิจกรรมนั้นควรมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอน
2. เป็นการก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้เรียน
3. เป็นกิจกรรมที่อยู่ในขอบเขตความสามารถด้านร่างกายของผู้เรียนที่จะปฏิบัติได้
4. ควรส่งเสริมจุดมุ่งหมายในการสอนหลายๆ ด้าน
5. กิจกรรมนั้นมีความสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

ทศนา แคมมณี (2551 : 25) กล่าวว่า ควรต้องเน้นการสอนเป็นทีมมากกว่าการสอนคนเดียวในแต่ละรายวิชา เพราะการจัดการเรียนการสอนเป็นทีมเป็นการบูรณาการ การเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาได้รับประโยชน์จากอาจารย์ผู้สอนที่มีความรอบรู้และความเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถพัฒนานักศึกษาได้อย่างสมบูรณ์มากที่สุด นอกจากนี้จะต้องเน้นทักษะต่างๆ ที่จะช่วยในการพัฒนาบัณฑิต ได้แก่ ทักษะการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และทักษะการแสดงความคิดเห็น เพราะทักษะเหล่านี้ช่วยให้นักศึกษาทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขและมีความเข้าใจ ความเป็นประชาธิปไตย การแสดงความคิดเห็นหรือการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนหมายถึง กระบวนการในการดำเนินการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เช่น การสอนที่ครอบคลุมเนื้อหาด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย ใช้วิธีการวัดผลที่มีคุณภาพยุติธรรม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักศึกษาและการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า ไม่มีกระบวนการเรียนการสอนแบบใดที่ถือว่าการจัดการเรียนการสอนที่ดีที่สุด ดังนั้นผู้สอนที่ดีจะต้องพยายามปรับปรุงการสอนให้สอดคล้องกับสภาพเงื่อนไขต่างๆ สำหรับการสอนบทเรียนทุกๆ บท ทั้งนี้ เพื่อให้การสอนของตนเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ให้มากที่สุด

ด้านการวัดประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวางแผนการเรียนการสอน มีการประเมินผลการเรียนการสอนอย่างสมัญเสมอ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดปี นั่นคือ ต้องประเมินผลการเรียนเพื่อให้รู้ว่าผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีวินัย และนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่เพียงใด มากกว่าการสามารถตอบคำถามได้ มีผู้ให้ความหมายการวัดประเมินผลไว้หลาย พอสรุปได้ดังนี้

Good (1973 : 37) ให้ความหมายการประเมินผลไว้ว่า กระบวนการค้นหาหรือตัดสินใจบางสิ่งบางอย่าง โดยใช้มาตรฐานของการประเมิน รวมทั้งการตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอกและ/หรือเกณฑ์ภายนอก

สุวิทย์ มูลคำ (2551 : 26) กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง หมายถึง การวัดและการประเมินผลการทำงานในด้านสมอง หรือการคิดและจิตใจของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมา ตามสิ่งที่ผู้เรียนกระทำ โดยพยายามตอบคำถามว่าผู้เรียนทำอะไรและทำไมจึงทำอย่างนั้น การได้ข้อมูลว่า “เขาทำอะไร” และ “ทำไม” จะช่วยให้ผู้สอนได้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนของผู้เรียนและการสอนของผู้สอน ทำให้การสอนมีความหมายและทำให้เกิดความอยากในการเรียนรู้ต่อไป ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง

1. เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถกระทำได้ตลอดเวลาที่ทุกสถานการณ์ ทั้งที่สถานศึกษา บ้านและชุมชน
2. เป็นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริงๆ
3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัด และให้ความสำคัญในการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน
5. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง รวมทั้งการเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริง

6. ให้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่สถานศึกษา บ้าน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง

7. เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการบูรณาการความรู้ความสามารถหลายๆ ด้านของผู้เรียน

8. เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง (ทักษะการคิดที่ซับซ้อน) เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์

9. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีการชื่นชม ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข

10. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง

ชุมพล ศรีทองกุล (2544 : 5) ได้กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญในการประเมินผลความสามารถและทักษะของผู้เรียน ข้อควรคำนึงถึงคือ การพัฒนาศักยภาพของผู้สอนด้านการวัดผลและประเมินผลโดยอาจใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และเหมาะสมกับลักษณะของตัวบ่งชี้ที่จะวัด เช่น ถ้าวัดเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ก็อาจจะใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือหลักและใช้เครื่องมืออื่นๆ ประกอบ เช่น การพิจารณาผลงานของผู้เรียน การตั้งคำถามในห้องเรียน การสังเกตพฤติกรรม ถ้าวัดความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ เป็นหลัก โดยจัดทำเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน หรือใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการวัด ที่สำคัญคือผลจากการประเมินจะต้องสะท้อนให้เห็นความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี โดยสรุปคือ เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อํารง บัวศรี (2543 : 54) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลคือ การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณค่า ความจริง และการกระทำ บางที่ขึ้นอยู่กับการวัดเพียงอย่างเดียว ส่วนการประเมินผลประกอบด้วย

1. ผลการวัดที่ได้จากการะบวนการต่างๆ เช่น การสังเกต การทดสอบ
2. เกณฑ์การพิจารณา เพื่อให้เป็นแนวทางหรือหลักการพิจารณา แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น พอใจ ไม่พอใจ
3. การตัดสินใจ เป็นสรุปผลเปรียบเทียบระหว่างผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ภาศิริ เขตปิยรัตน์และสินีนารถ ภิกรมประสิทธิ (2554 : 32) กล่าวถึง การประเมินว่าเป็น การดึงเอาคุณค่าของสิ่งที่ประเมินออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ การประเมินจึงต่างจากการสำรวจ เพราะ การประเมินจะตอบได้ว่าสิ่งที่ประเมินนั้นดีหรือไม่อย่างไร จะได้นำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนา สิ่งนั้น ดังนั้น การประเมินมีค่าเท่ากับการวัด + การตัดสินใจ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยเกณฑ์ที่ชัดเจน การวัดจึงเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินและเป็นการให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณแทนคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งทำการประเมินแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งอาจจะเป็น “เกณฑ์ปกติ” (Norms) หรือ “มาตรฐาน” (Standard) ของสิ่งที่ทำการประเมิน โดยคุณภาพของการประเมินต้องมีกรอ้างอิงกระบวนการที่สำคัญ 3 ส่วนคือ เป้าหมายหมายหรือความต้องการของการประเมิน วิธีการประเมิน ผลของการประเมิน ทั้งนี้เกณฑ์นั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับ มีความเป็นสากลสูง จึงเป็นปัญหาอย่างหนึ่งของผู้ประเมินที่จะต้องสร้างเกณฑ์ดังกล่าว นั่นคือ การประเมินที่ดีจะต้องมาจากการวัดที่น่าเชื่อถือและเกณฑ์ที่ใช้วัดต้องเป็นที่ยอมรับ

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนด้านการวัดผลประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการวัดผลประเมินผลนักศึกษา โดยจัดให้มีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และคุณลักษณะของนักศึกษา โดยจัดให้มีการวัดผลด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง สมบูรณ์ ควบคุมการวัดผลประเมินผลให้เกิดความยุติธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษา ได้อย่างเหมาะสม และเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผล

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวกนับเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งในสถานศึกษา โดยทั่วไปสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาจำแนกได้เป็น 2 ประเภท (สำนักงานอธิการบดี, 2555 : 61 - 63) ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีชีวิต คือคนทุกคน พืชและสัตว์ทุกชนิดที่มีในสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตซึ่งเกิดขึ้นตามปกติ เช่น สภาพอากาศ ลักษณะที่ตั้งและภูมิประเทศ เป็นต้น
2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่
  - 2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีหลายลักษณะ คือ
    - 2.1.1 สถานที่ เช่น ภูมิทัศน์ บริเวณต่างๆ ภายในสถานศึกษา
    - 2.1.2 สิ่งปลูกสร้างต่างๆ เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องประชุม โรงอาหาร ห้องนั่งเล่นห้องส้วม ที่จอดรถ เป็นต้น

2.1.3 ห้องต่างๆ และส่วนประกอบ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ สถานที่พักผ่อนในอาคาร เป็นต้น

2.1.4 สาธารณูปโภค เช่น ถนนหนทาง น้ำไฟฟ้า ระบบติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

2.1.5 ลักษณะบริการด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย เช่น โรงอาหาร ห้องพยาบาล อาหารและน้ำดื่มที่สะอาด ไข่และนมพาสเจอร์ไรส์ เป็นต้น

2.1.6 เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในสถานศึกษา

2.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม มี 3 ลักษณะ คือ

2.2.1 สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ เช่น การจัดโครงสร้างองค์กร ปรัชญา ระบบและระเบียบวิธีการบริหารจัดการ เป็นต้น

2.2.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ด้านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

2.2.3 สภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เช่น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เป็นต้น

สุปราณี นาคแก้ว (2549 : 92) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่า สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่จะเกื้อหนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การมีอาคารสถานที่พอเพียงที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบต่างๆ มีห้องสมุด หนังสือ วารสาร ตำราทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีวัสดุอุปกรณ์ที่จะเอื้ออำนวยต่อการสืบค้นและแสวงหาความรู้ มีอาณาบริเวณและบรรยากาศเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา

การเรียนการสอนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น หากผู้สอนรู้จักนำสื่อและอุปกรณ์ใหม่ๆ มาใช้ในการสอน การใช้อุปกรณ์การสอนจะช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างผู้สอนและผู้เรียนมากขึ้น ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจ สนุกสนาน และเสริมความเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย การใช้สื่อการเรียนการสอน มีข้อบ่งชี้สำคัญ 3 ประการคือ (กิดานันท์ มะลิทอง, 2548 : 4 - 5)

1. การนำเอาเครื่องมือและอุปกรณ์ใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ การนำเครื่องกลไกทั้งหลายมาใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนมากขึ้น เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง วิทยูและโทรทัศน์ เครื่องช่วยสอน เป็นต้น

2. การผลิตวัสดุ ได้แก่ การนำเอาวัสดุการสอนต่างๆ เช่น แผนภูมิ รูปภาพโฆษณามาใช้ตลอดจนการผลิตตำรา แบบเรียน เอกสาร วัสดุ สิ่งพิมพ์อื่นๆ และแบบเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

3. การใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ นอกจากการใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวแล้ว เทคโนโลยีการศึกษายังมีข้อบ่งชี้ครอบคลุมถึงการใช้เทคนิค และวิธีการใหม่ๆ ในการเรียนการสอนด้วย เช่น ชุดการเรียนการสอน ศูนย์การเรียน การเรียนการสอนแบบไม่แบ่งชั้น การสอนเป็นคณะกรรมการจัดตารางสอนแบบยืดหยุ่น เป็นต้น

รัตน พรมภาพ (2551 : 7) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะและความรู้สึกนึกคิดต่างๆ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด การสอนที่ดีจึงต้องมีการใช้สื่อประกอบการ

เรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนจึงหมายถึง วัตถุสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ ภาพ สถาบัน สถานที่ และกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้สอนใช้ประกอบการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนของนักศึกษาประสบผลดีที่สุด

กล่าวโดยสรุปการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การจัดการที่ส่งเสริมงานวิชาการในลักษณะต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม การจัดสื่อต่างๆ การให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา เป็นต้น

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน

หากต้องการจะสร้างคนไทยที่พึงประสงค์สามารถคิดเป็น วิเคราะห์เป็นและประยุกต์ใช้เป็น ผู้สอนจำทำหน้าที่ผูกขาดการถ่ายทอดความรู้ฝึกให้ผู้เรียนทำตาม เน้นการท่องเนื้อหาวิชาไม่ได้แล้ว การสอนต้องเปลี่ยนมาเป็นการเรียน ความรู้ต้องเปลี่ยนมาเป็นความคิด วิธีสอนที่ผู้สอนเคยเป็น ศูนย์กลางต้องเปลี่ยนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนต้องหาทางให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เอง รู้วิธีเรียนรู้และรักที่จะเรียนรู้ และผู้สอนต้องแสดงความเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์ ตั้งแต่ทำความเข้าใจผู้เรียนแต่ละคน ค้นให้พบความสามารถจัดเตรียมเนื้อหาและวิธีเรียน แนะนำการเรียนทำให้ดูเป็นตัวอย่าง กระตุ้นความคิดด้วยการตั้งคำถาม สร้างปัญหาขบคิด โดยที่ผู้สอนอยู่ใกล้ๆ ฝ้าสังเกตและพร้อมที่จะช่วยเหลือในเวลาที่เหมาะสม ทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะเห็นคุณค่าของกันและกัน

ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์และสุวรรณา คุณดิลภณัฐวสา (2551 : 30) กล่าวไว้ว่า ตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาคือ

1. ความเป็นกันเองกับนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน
2. ให้เกียรตินักศึกษา
3. พยายามส่งเสริม

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 50) ได้กล่าวถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาไว้ว่าเป็น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอให้ ซึ่งรวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่จะให้เกิดขึ้นเป็น รูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัยของการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไขและสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องพิจารณา เลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ ประสิทธิภาพการสอนด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

1. ความเป็นกันเองกับนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน
2. ให้เกียรตินักศึกษา
3. พยายามส่งเสริมนักศึกษาให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
4. ยินดีติดต่อกับนักศึกษาด้วยความจริงใจ
5. ทำตัวเสมอต้นเสมอปลาย
6. มีความรู้สึกที่ดีต่อนักศึกษาตั้งแต่แรกสอน
7. ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

อำนาจ จันทรแป้น (2542 : 139 - 143) กล่าวถึง ยุทธศาสตร์การสอนและสไตล์การสอน โครงสร้างทางสังคมและปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์การเรียนรู้มีหลากหลายรูปแบบ ทั้งปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง ซึ่งสามารถพบได้ในสถานการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษา การเลือกใช้ปฏิสัมพันธ์แบบใดแบบหนึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของบทเรียน ธรรมชาติของงานและการใช้ปรัชญาทางการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดรูปแบบหลักของปฏิสัมพันธ์ทั้ง เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

1. บทเรียนที่ครูเป็นศูนย์กลาง (Teaching Centered Lesson) หมายถึงรูปแบบปฏิสัมพันธ์ อยู่ในสถานการณ์ที่ผู้สอนพูดและผู้เรียนฟัง กิจกรรมของผู้เรียนคือ ฟังผู้สอนพูด รับรู้และซึมซับ โดยปราศจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกันเองในบริบทสถานศึกษา พบว่า การที่ผู้สอนบรรยายเป็นการ แบ่งแยกอย่างชัดเจนระหว่างผู้สอนและชั้นเรียน และผู้สอนจะมีบทบาทของผู้มีอำนาจเดี่ยว

2. การบรรยาย-อภิปราย (The lecture - discussion) หมายถึง สถานการณ์การเรียนรู้ แบบบรรยาย - อภิปรายนี้ ผู้สอนมีผู้ฟังการทั้งหมด แต่ยึดหลักสำคัญ 3 ประการคือ

2.1 พัฒนาศักยภาพของกลุ่มไปในทิศทางของกระบวนการทางการศึกษา

2.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนแต่ละคนในการเป็นผู้นำ

2.3 ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

3. การเรียนอย่างกระฉับกระเฉง (Active learning) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้สอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีการอภิปรายและการช่วยซึ่งกันและกันในกลุ่มผู้เรียน เช่น การฟังปฏิบัติในบทเรียน วิทยาศาสตร์ ส่วนผู้สอนทำหน้าที่เพิ่มขึ้นในชั้นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นสถานการณ์ของงาน และผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Task-and pupil) และมีลักษณะของการเริ่มต้นของความร่วมมือเกิดขึ้น

4. การเรียนโดยการวางแผนอิสระ (Independent planning) หมายถึง การแบ่งผู้เรียนเป็น กลุ่มย่อย ผู้สอนทำหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ/ที่ปรึกษา กลุ่มเป็นผู้วางแผนการทำงานปรับให้เหมาะสมกับ ศักยภาพของสมาชิก อภิปรายข้อปัญหา ตกลงกันในข้อสรุป จึงเกิดการสำรวจอย่างอิสระเกิดการ เรียนรู้และเกิดการพัฒนาศักยภาพสูงสุดในความเป็นผู้นำของการทำงานในแต่ละกลุ่ม บรรยากาศเป็นแบบ ร่วมมือ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นสถานการณ์แบบผู้เรียนและงานเป็นศูนย์กลาง (Pupil - and task centred)

5. การทำงานกลุ่ม (Group task - centred) หมายถึง สถานการณ์ที่อาจมีการแบ่งกลุ่มย่อย รับผิดชอบในหัวข้อโครงการ/ปัญหาเฉพาะด้านอย่างใดอย่างหนึ่ง สถานการณ์นี้จะนำไปใช้ในการ อภิปราย/สัมมนา โดยสมาชิกของกลุ่มที่จะเกี่ยวข้องกับงานด้านการอธิบาย ชี้แจง ทำความเข้าใจ และสรุปผลเป็นสถานการณ์ที่เป็นลักษณะเป็นศูนย์กลาง (Task centred) ซึ่งไม่ปรากฏผู้ใช้อำนาจสั่ง การ บทบาทของผู้สอนคือสมาชิกผู้มีประสบการณ์ของกลุ่ม อำนาจในการสั่งการของผู้สอนจะไม่ ปรากฏในสถานการณ์นี้ เจตคติของสมาชิกต่อกันและกันจะเป็นลักษณะการร่วมมือปรึกษาหารือ

6. การทำงานอิสระ (Independent working) หมายถึง สถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ทำงาน/ค้นคว้าด้วยตนเองตามลำดับ ตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจของแต่ละคน ซึ่งมีความแตกต่างกัน สถานการณ์เช่นนี้คงไม่พบบ่อยนักในการจัดการศึกษาบ้านเรา

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา อาจารย์ผู้สอนเป็นบุคลากรที่สำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพการสอน เพราะคุณภาพของอาจารย์นับเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ช่วยให้การผลิตบัณฑิตมีคุณภาพตรงตามเป้าหมาย

ทศนา แคมมณี (2551 : 36 - 37) ได้เสนอแนะอาจารย์ผู้สอนว่า การมีความรู้ทางเนื้อหาวิชา อย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอ แต่ผู้สอนจะต้องรู้จักสร้างสรรค์บรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียนและสภาพการเรียนด้วย เพื่อให้เกิดผลดีในการนำเทคนิคการสอนและวิธีสอนที่ดีไปใช้ให้ได้ผลในชั้นเรียน การสอนที่สนุกสนานย่อมขึ้นอยู่กับผู้สอนที่ต้องสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพของชั้นเรียนด้วย คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ที่สามารถทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ พอกกล่าวได้ดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นผู้เข้มแข็ง (**Business Teacher is Vigourous**) ผู้สอนที่ดีจะต้องสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน ผู้สอนจะต้องพยายามศึกษาค้นคว้าและต้นตอให้ทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการธุรกิจในปัจจุบันและอนาคต จึงจะทำให้ชั้นเรียนก้าวหน้า ผู้เรียนสนุกสนานในการเรียน สามารถเป็นนักแสดงที่ดี นอกจากนั้นการแต่งกายของผู้สอนก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเรียกร้องความสนใจของผู้เรียน ผู้สอนที่ดีควรแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย และเหมาะสมกับเหตุการณ์ การแต่งกายให้สุภาพ มิได้หมายความว่าผู้สอนจะต้องใช้เสื้อผ้าที่หรูหรา ราคาแพงและเปลี่ยนแปลงใหม่อยู่เสมอ แต่จะต้องแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อย ใช้เสื้อผ้าที่ราคาพอสมควรแก่ฐานะ สีสันฉูดฉาดบาดตาผู้เรียนจนเกินไป ทั้งนี้โดยควรคำนึงถึงความประหยัดเป็นหลัก

2. อาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีความรู้ (**Business Teacher is Scholarly**) ผู้สอนที่ดีมีความรู้บางครั้งก็ได้หมายความว่ามีความชำนาญในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนที่ดีต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการสอน มีเทคนิคและวิธีการถ่ายทอดวิชาความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียนและบุคคลทั่วไป ความรู้ที่ผู้สอนถ่ายทอดให้ นั้น หากผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ก็จะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตัวผู้สอนพร้อมที่จะรับฟังและปฏิบัติตาม

3. อาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีหลักการและเหตุผล (**Business Teacher is Realistic**) ซึ่งผู้สอนจะต้องยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน อย่างมีเหตุและเป็นธรรม เพื่อที่จะได้เลือกวิธีสอนและกิจกรรมให้เหมาะสมกับภูมิหลังของผู้เรียน ในการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดช่องว่างของผู้เรียน และขจัดความเคร่งเครียดจนเกินความจำเป็นในชั้นเรียน อันจะช่วยทำให้การเรียนการสอนมีแต่ความเพลิดเพลินและสนุกสนาน

ไพโรชญ์ สีนลารัตน์ (2550 : 112) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนเป็นการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งเป็นคน เป็นสิ่งมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกนึกคิด มีอารมณ์ มีวิญญาณ ผู้สอนจึงต้องอาศัยศิลปะที่จะเข้าถึงจิตใจผู้เรียน เช่น ศิลปะในการพูด การอธิบาย การจูงใจ การสนใจผู้เรียนเป็นบุคคล การช่วยแก้ปัญหาให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน ศิลปะในการสอนเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ศิลปะในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน ศิลปะในการชักจูงผู้เรียนให้ตั้งใจเรียน ให้ทำการบ้าน ฯลฯ

ผู้เรียนจะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติและสร้างความรู้ไปพร้อมๆ กันด้วยกับตัวของเขาเอง (โดยการทำไปและเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน) บทบาทที่คาดหวังจากผู้เรียนคือ (หน่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ, 2551 : 3)

1. มีความยินดีร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสมัครใจ
2. เรียนรู้ได้เอง รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ด้วยตนเอง
3. ตัดสินปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผล
4. มีความรู้สึกและความคิดเป็นของตนเอง
5. วิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้
6. ให้ความช่วยเหลือกันและกัน รู้จักรับผิดชอบงานที่ตนเองทำอยู่และที่ได้รับมอบหมาย
7. นำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ในชีวิตจริงได้

สรุปได้ว่า การเน้นการสอนในลักษณะกระบวนการปฏิสัมพันธ์ หมายความว่า การสอนจะเกิดขึ้นได้ทั้งนั้นผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการจัดการเรียนการสอน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนิ่งๆ คือไม่เกิดการเคลื่อนไหวทั้งทางกาย วาจาและทางปัญญา เช่น ผู้สอนยืนบอกทั้งชั่วโมงโดยผู้เรียนได้ยินเสียงผู้สอน แต่ไม่ได้รับรู้และเกิดประสบการณ์ใหม่ ผู้เรียนอาจทำงานนั้นทั้งชั่วโมงตามบุญตามกรรม โดยผู้สอนนั่งนิ่งอยู่ที่โต๊ะ อย่างนี้เรียกได้ว่าไม่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ก็ไม่จัดเป็นการสอน

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อหรือความนิยมที่ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ก่อนที่จะมีการตัดสินใจออกมา ซึ่งแต่ละคนอาจจะมีความเห็นเหมือนกันหรือต่างกันได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ทั้งจากนักวิชาการไทยและต่างประเทศ ได้ให้แนวความคิดไว้ดังนี้

ความหมายของความคิดเห็น

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2553 : 78) ให้ความหมาย ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อหรือความรู้สึกอย่างไรนั้น เป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้น ดังนั้น การวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 24) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกซึ่งวิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (fact) ทศนคติ (attitude) ของบุคคล ในขณะที่ทัศนคติจะเป็นการแสดงความรู้สึกทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อผลสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

ชูชัย สมธิไกร (2556 : 56) ได้ให้ความหมายของไว้ว่า ความคิดเห็น คือ ความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ เพื่อที่จะตอบสนองต่อวัตถุหนึ่งอาจจะออกมาในลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อวัตถุนั้นได้

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 33) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งวิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นมีลักษณะที่แคบกว่าทัศนคติในขณะที่ทัศนคติเป็นสิ่งที่แสดงภาพความรู้สึกทั่วๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ แต่ความคิดเห็นจะอธิบายเหตุผลเฉพาะ

Mary L. Good (2006 : 17) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้หลายความหมาย ได้แก่

1. ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นนอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์หรือกล่าวกว้างๆ ได้ว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้

2. ความหมายเฉพาะ หมายถึง การพิจารณาหรือการวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้

3. ความคิดเห็นสาธารณะ หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวมๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือข้อเท็จจริง

Freeman (1995 : 609) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความพร้อมทางด้านจิตใจที่จะตอบสนองต่อบุคคล สถานการณ์ วัตถุและความคิดเห็นโดยมีลักษณะที่คงที่แน่นอน ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และมีรูปแบบการตอบสนองอย่างเดียวกัน

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ด้วยการพูด หรือเขียน ภายใต้พื้นฐานของความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น เข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ซึ่งความคิดเห็นนั้น อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยเฉยๆ หรือไม่เห็นด้วยก็ได้

ลักษณะของความคิดเห็น

ความคิดเห็น เป็นเรื่องของความรู้สึก การตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ โดยเห็นได้จากการที่นักวิชาการได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป ความคิดเห็นมีลักษณะในทิศทาง 2 มิติดังนี้ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2543 : 92)

1. ทิศทางมีอยู่ 2 ทิศทางคือ ทางบวกและทางลบ ทางบวก ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ดี ชอบหรือพึงพอใจ ส่วนลบ ก็เป็นไปทางตรงกันข้าม ได้แก่ ความรู้สึกหรือท่าทางในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบและไม่พึงพอใจ

2. ความเข้มข้นมีอยู่ 2 ขนาด คือ ความเข้มข้นมากและความเข้มข้นน้อย เช่น บางคนมีความรู้สึกชอบสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยมาก แต่บางคนมีท่าที่ไฝ่ต่ำๆ ถ้าบุคคลมีความคิดเห็นที่มีความเข้มข้นมาก จะเป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น

จํารอง เงินดี (2552 : 77) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของความคิดเห็นไว้ 3 ประการ คือ

1. ความคิดเห็นคือ ความพร้อมทางจิตหรือระบบประสาท กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การแสดงออกแห่งภาพทางสมองทางจิตเกี่ยวกับวัตถุ ปัจเจกชนและสถานการณ์ต่างๆ

2. ความคิดเห็นไม่ใช่สิ่งติดมาแต่กำเนิด หากเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์

3. ความคิดเห็นทำหน้าที่กระตุ้นหรือเร้าให้บุคคลควรประพฤติ หรือแสดงปฏิกิริยาในอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อปัจเจกชน วัตถุ หรือสถานการณ์ต่างๆ

สรุปได้ว่า ลักษณะความคิดเห็นจะแสดงออกมาต่อสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคน วัตถุ หรือสถานการณ์ต่างๆ ในแง่บวกและลบ คือ ความรู้สึกที่ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ พอใจ-ไม่พอใจ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมในสังคมนั้นๆ ที่กระตุ้นให้แสดงความรู้สึก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

มุกดา ศรียงค์ (2554 : 50) ได้กล่าวว่า อายุ มีผลต่อเจตคติของบุคคล ส่วนใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ยาก ซึ่งทำให้มีผลต่อเจตคติของเขาเอง นอกจากอายุแล้วยังมีตัวแปรอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ปฏิกริยาของบุคคลต่อสิ่งเร้า ข่าวสาร สภาพแวดล้อม การศึกษา เป็นต้น บุคคลที่แตกต่างกันจะมีปฏิกริยาไม่เหมือนกัน ผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความคิดย่อมแตกต่างกันไปด้วย

รัตนา พรหมภาพ (2551 : 28 - 29) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น เพราะการศึกษาจะทำให้บุคคลนั้นๆ มีความรู้สึกต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น คนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล

1.2 ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในการยอมรับต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป เช่น ความเชื่อในการนับถือศาสนา เป็นต้น

1.3 สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่น และต่อสังคมหรือกลุ่มเป็นส่วนรวม

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 การอบรมของครอบครัว หมายถึง การที่พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวสั่งสอนโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนหรือรับเอาระเบียบวิธี กฎเกณฑ์ ค่านิยมต่างๆ ที่กลุ่มนั้นได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติ และความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใด หรือสังคมใดก็ต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น และในที่สุดก็มักจะมีความคิดเห็นคล้อยตามไปกับกลุ่มและสังคมนั้นด้วย

2.3 สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะเป็นสิ่งที่สร้างความคิดทั้งทางด้านบวกและด้านลบ

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นจะประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ปัจจัยส่วนบุคคลจะประกอบด้วย ความรู้ ความเชื่อ สถานภาพทางสังคม และประสบการณ์ ปัจจัยแวดล้อม ประกอบด้วย ครอบครัว สังคม และสื่อมวลชน

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (หลักสูตรใหม่, 2554 : 1 - 9)

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Business Administration Program in Marketing

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม : บริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด)

ชื่อย่อ : บธ.บ. (การตลาด)

ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Bachelor of Business Administration Program (Marketing)

ชื่อย่อ : (B.B.A. (Marketing))

จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรรวมทั้งสิ้น 129 หน่วยกิต

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี

สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ

1. เป็นหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2554

2. เริ่มใช้ในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป

3. คณะอนุกรรมการสภาวิชาการกลั่นกรอง พิจารณาหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 24(37)/2554 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554 และครั้งที่ 35(48)/2554 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2554

4. คณะกรรมการสภาวิชาการ พิจารณาหลักสูตร

5. สภามหาวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตร

ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมในการเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐาน ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการตลาด ในปีการศึกษา 2557

อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

1. นักการตลาด นักขาย

2. นักวิเคราะห์และวางแผนการตลาด

3. นักวิจัยตลาด

4. นักออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

5. เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายกระจายสินค้าและคลังสินค้า

6. นักประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด

7. ผู้ประกอบการ

8. นักวิชาการ/อาจารย์

9. เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการและองค์กรอิสระ

สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นในการวางแผนหลักสูตร

สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจในโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงเนื่องมาจากกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ การเคลื่อนย้ายทุนและแรงงานข้ามชาติ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ การเปิดเสรีทางการค้า การแข่งขันทางธุรกิจอย่างไร้พรมแดน การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภค ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี ต้นทุนการผลิตและต้นทุนการดำเนินงานที่สูงขึ้น ความเชื่อมโยงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ความล้มเหลวของระบบเศรษฐกิจของประเทศมหาอำนาจ รวมทั้งผลประโยชน์ทับซ้อนทางการเมืองกับเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจโลกถูกขับเคลื่อนด้วยลัทธิทุนนิยมที่มุ่งเน้นการสะสมทุน ส่งผลให้เกิดการค้าเสรี มีการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ การลงทุน แรงงาน วิทยาการและเทคโนโลยี เกิดการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ เพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง รักษาผลประโยชน์ของชาติ และทำธุรกรรมการค้ากับกลุ่มเศรษฐกิจอื่น แสดงให้เห็นถึงการเจริญเติบโตของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีและวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงระหว่างปัจเจกบุคคล ชุมชน หน่วยงานธุรกิจ รัฐบาลและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยในหลากหลายมิติ ดังนั้น หลักสูตรการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ จึงพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาดเพื่อเตรียมความพร้อมในการผลิตบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน และเหมาะสมกับการทำงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สถานการณ์หรือการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สมาชิกอาเซียนทั้งสิบประเทศต้องรวมกันเป็นหนึ่งประชาคม ดังนั้น สังคมไทยจึงถูกเปลี่ยนแปลงโดยประชาชนที่ไม่ใช่คนไทยเพียงชาติเดียว แต่สังคมยังมีกลุ่มสมาชิกอาเซียนที่อยู่ในชุมชนเดียวกันเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านสังคม วิถีคิด วิถีการปฏิบัติ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และวัฒนธรรมใหม่ที่เกิดขึ้นจะเป็นวัฒนธรรมแบบผสมผสาน เป็นวัฒนธรรมอาเซียน ความเปลี่ยนแปลงทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมของคนในภูมิภาค จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความเข้าใจทั้งวัฒนธรรมของไทยของชนชาติอื่นๆ ด้วย มีความพยายามในการลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดเนื้อหาการเรียนรู้อ การพัฒนาทักษะทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น

การตลาดมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม ทำให้เกิดการพึ่งพากันอย่างมีระบบในสังคม การตลาดนั้นเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการตลาดจะเป็นกลไกให้เกิดการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมทางการตลาดใหม่ๆ มาตอบสนองความต้องการของตลาดและสังคม ส่งผลให้ผู้บริโภคมีโอกาเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของตน ธุรกิจที่เติบโตอย่างมั่นคงจะก่อให้เกิดการจ้างงาน ยกระดับคุณภาพมาตรฐานทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้คุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น

ดังนั้น จึงเป็นโอกาสของหลักสูตรฯ ในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทางการตลาดเพื่อเป็นทุนมนุษย์ให้กับสังคมไทย ช่วยสนับสนุนภาครัฐและตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจในระดับชาติและอาเซียน การตลาดเป็นสาขาวิชาที่จะสามารถส่งเสริมสนับสนุนการประกอบวิชาชีพ และสามารถผู้ประกอบการที่สามารถสร้างความเจริญแก่บัณฑิตและประเทศชาติได้

ผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกข้างต้นต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยฯ

การพัฒนาหลักสูตร

ตลาดมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม การตลาดนั้นเข้ามามีบทบาทอย่างยิ่งต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการตลาดจะเป็นกลไกให้เกิดการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมทางการตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ขณะเดียวกันธุรกิจที่เติบโตอย่างมั่นคงจะทำให้เกิดการจ้างงาน การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น

ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการ องค์กรและสังคม โดยเน้นการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถแข่งขันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มอาเซียนของโลก ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต

ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย

ในการพัฒนาหลักสูตรได้บูรณาการพันธกิจด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย โดยหลักสูตรได้จัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ มีการวิจัยและให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมร่วมกับอาจารย์ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน โดยคำนึงถึงบริบทของท้องถิ่นและความจำเป็นต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการพัฒนานวัตกรรม การสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางวิชาการกับองค์กรในและต่างประเทศ รวมทั้งการให้บริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/สาขาวิชาอื่นของมหาวิทยาลัย

1. กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/สาขาวิชา/หลักสูตรอื่น

1.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

1.2 วิชาแกนในหมวดวิชาเฉพาะ ได้แก่ กฎหมายธุรกิจ การจัดการเชิงกลยุทธ์ ภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจ การเงินธุรกิจ องค์กรและการจัดการ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการ การปฏิบัติการ หลักเศรษฐศาสตร์ การวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ หลักการบัญชีและการบัญชีเพื่อการจัดการ

2. กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้สาขาวิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียนหลักการตลาด

3. การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการดำเนินการโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรหลักที่ทำงานประสานหลักสูตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านวิชาการอยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และประสานงานกับสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน โดยเน้นเรื่องเนื้อหารายวิชา กระบวนการเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอน ตารางเรียน ตารางสอน สถานที่จัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การทวนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ พร้อมเอกสารรายงานที่เกี่ยวข้องตามวงจรคุณภาพ

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ปรัชญา

มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะในศาสตร์ด้านการตลาดที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพของนักการตลาด มีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ความสำคัญ

การตลาดมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม ทำให้เกิดการพึ่งพากันอย่างเป็นระบบในสังคม การตลาดนั้นเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการตลาดจะเป็นกลไกให้เกิดการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมทางการตลาดใหม่ๆ มาตอบสนองความต้องการของตลาดและสังคม ธุรกิจที่เติบโตอย่างมั่นคงจะก่อให้เกิดการจ้างงาน ยกระดับคุณภาพมาตรฐานทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้คุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะและคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในศาสตร์ด้านการตลาด ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพและการเป็นผู้ประกอบการที่มีจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

2. สามารถใช้วิทยาการและเทคโนโลยีมาจัดทำแผนการตลาดเพื่อสนับสนุนผลิตภัณฑ์ระดับชุมชน ประเทศและนานาชาติ

3. มีความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพของนักการตลาด และทัศนคติที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบสังคมและเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาปรับปรุง

คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 5 ปี (พ.ศ. 2555 - 2559) ดังนี้

ตารางที่ 1.1 แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
1. แผนการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ	1.1 ติดตามการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของภาครัฐภาคเอกชนในระดับประเทศและระดับนานาชาติอย่างเป็นระยะต่อเนื่อง 1.2 ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและชุมชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. รายงานผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตและผู้ประกอบการ 2. รายงานโครงการความร่วมมือ หรือ ผลการดำเนินงานโครงการ
2. แผนการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.1 จัดโครงการอบรมพัฒนาบุคลากรด้านเทคนิคการสอน การวัด และการประเมินผลโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านเทคนิคการสอน การวัดผล และประเมินผลโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	2.2 สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก 2.3 จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาด้านความรู้ และทักษะด้านการตลาด	2. รายงานผลการเข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอน 3. รายงานผลโครงการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาด้านความรู้และทักษะด้านการตลาด
3. แผนการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเองและวิชาชีพ รวมทั้งมีบุคลิกภาพและทัศนคติที่เหมาะสมกับวิชาชีพ	3.1 จัดโครงการอบรมพัฒนาบุคลิกภาพและทัศนคติและสนับสนุนให้นักศึกษาทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมและจรรยาบรรณ	1. รายงานผลการจัดอบรมและการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพ ทัศนคติ จริยธรรมและจรรยาบรรณทางการตลาด

แผนการพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
4. แผนการพัฒนานักศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถ ทางด้านการตลาด	4.1 สนับสนุนให้นักศึกษาเข้า ร่วมกิจกรรมการประกวด แผนการตลาดกับทั้ง หน่วยงานภายในและ ภายนอก	1. รายงานการเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้าน การตลาดของนักศึกษา
5. แผนการพัฒนานักศึกษา ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเอง และวิชาชีพ รวมทั้งมี บุคลิกภาพและทัศนคติที่ เหมาะสมกับวิชาชีพ	5.1 จัดโครงการอบรมพัฒนา บุคลิกภาพและทัศนคติและ สนับสนุนให้นักศึกษาทำ กิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง จริยธรรมและจรรยาบรรณ	2. รายงานผลการจัดอบรม และการเข้าร่วมกิจกรรมที่ ส่งเสริมบุคลิกภาพ ทัศนคติ จริยธรรมและจรรยาบรรณ ทางการตลาด
6. แผนการพัฒนานักศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถ ทางด้านการตลาด	6.1 สนับสนุนให้นักศึกษาเข้า ร่วมกิจกรรมการประกวด แผนการตลาดกับทั้ง หน่วยงานภายในและ ภายนอก	2. รายงานการเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้าน การตลาดของนักศึกษา
7. แผนการพัฒนาด้านการ เรียนการสอน บริการ วิชาการ การวิจัยและการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดูแลสังคมและ สิ่งแวดล้อม โดยยึดหลัก คุณธรรมจริยธรรม	7.1 สนับสนุนบุคลากรด้านการ เรียนการสอนให้บริการ วิชาการแก่องค์กรภายนอก 7.2 ส่งเสริมให้อาจารย์และ นักศึกษาเข้าร่วม ประชุมสัมมนาทางวิชาการ 7.3 ส่งเสริมให้อาจารย์และ นักศึกษาจัดทำวิจัยและการ บริการวิชาการร่วมกัน	1. รายงานผลการบริการ วิชาการ 2. รายงานการเข้าร่วม ประชุมสัมมนาทางวิชาการ ของอาจารย์และนักศึกษา 3. รายงานผลการวิจัยและ กิจกรรมบริการวิชาการที่ อาจารย์และนักศึกษาทำ ร่วมกัน

ที่มา : หลักสูตรใหม่ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (2554 : 1 - 9)

โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 129 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชา และกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ให้เรียนไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
(1) กลุ่มวิชาภาษา		12 หน่วยกิต
(2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์		6 หน่วยกิต
(3) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์		6 หน่วยกิต
(4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์		6 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ให้เรียนไม่น้อยกว่า	93 หน่วยกิต
(1) วิชาแกน		36 หน่วยกิต
(2) วิชาเฉพาะด้าน		33 หน่วยกิต
(3) วิชาเลือก		21 หน่วยกิต
(4) ประสบการณ์วิชาชีพ		3 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ให้เรียนไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

แผนการเรียนตลอดหลักสูตร

ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555	ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 9 นก.	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 9 นก.
กลุ่มวิชาภาษา 3(3-0-6)	กลุ่มวิชาภาษา 3(3-0-6)
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 3(3-0-6)	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 3(3-0-6)
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 3(3-0-6)	กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ 3(3-0-6)
2. หมวดวิชาเฉพาะ	2. หมวดวิชาเฉพาะ
วิชาแกน 12 นก.	วิชาแกน 9 นก.
3691101 หลักเศรษฐศาสตร์ 3(3-0-6)	2562302 กฎหมายธุรกิจ 3(3-0-6)
3642101 หลักการตลาด 3(3-0-6)	3622401 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ 3(3-0-6)
3661101 องค์การและการจัดการ 3(3-0-6)	3663102 การจัดการการปฏิบัติการ 3(3-0-6)
3822104 หลักการบัญชี 3(2-2-5)	วิชาเฉพาะด้าน 3 นก.
	3641103 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค 3(3-0-6)
	ผู้บริโภครวม
รวม 21 หน่วยกิต	รวม 21 หน่วยกิต

ปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556	ปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 6 นก. กลุ่มวิชาภาษา 3(3-0-6) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ 3(3-0-6)	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 6 นก. กลุ่มวิชาภาษา 3(3-0-6) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 3(3-0-6)
2. หมวดวิชาเฉพาะ วิชาแกน 3 นก. 3632103 การเงินธุรกิจ 3(3-0-6) วิชาเฉพาะด้าน 6 นก. 3642201 การจัดการผลิตภัณฑ์ 3(3-0-6) 3642203 การจัดการช่องทาง การจัดจำหน่าย 3(3-0-6) วิชาเลือก 3 นก. XXXXXXX วิชาเลือก 3(3-0-6)	2. หมวดวิชาเฉพาะ วิชาแกน 3 นก. 3824301 การบัญชีเพื่อการจัดการ 3(3-0-6) วิชาเฉพาะด้าน 6 นก. 3642202 การจัดการราคา 3(3-0-6) 3643301 การสื่อสารการตลาดแบบ ประสมประสาน 3(3-0-6) วิชาเฉพาะด้าน 3 นก. XXXXXXX วิชาเลือก 3(3-0-6)
รวม 18 หน่วยกิต	รวม 18 หน่วยกิต

ปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557	ปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557
1. หมวดวิชาเฉพาะ วิชาแกน 6 นก. 3601601 ภาษาอังกฤษเพื่อธุรกิจ 3(3-0-6) 3693301 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ และสถิติธุรกิจ 3(3-0-6) วิชาเฉพาะด้าน 6 นก. 3643109 การพยากรณ์และการวัด ผลทางการตลาด 3(3-0-6) 3643102 การจัดการการตลาด ระดับโลก 3(3-0-6) วิชาเลือก 6 นก. XXXXXXX วิชาเลือก 3(3-0-6) XXXXXXX วิชาเลือก 3(3-0-6)	1. หมวดวิชาเฉพาะ วิชาแกน 3 นก. 3604201 การจัดการเชิงกลยุทธ์ 3(3-0-6) วิชาเฉพาะด้าน 6 นก. 3643104 การวิจัยการตลาด 3(3-0-6) 3644202 กลยุทธ์การตลาดเพื่อการ แข่งขัน 3(3-0-6) วิชาเลือก 6 นก. XXXXXXX วิชาเลือก 3(3-0-6) XXXXXXX วิชาเลือก 3(2-2-5) 2. หมวดวิชาเลือกเสรี XXXXXXX วิชาเลือกเสรี 3(3-0-6)
รวม 18 หน่วยกิต	รวม 18 หน่วยกิต

ปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558	ปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558
1. หมวดวิชาเฉพาะ วิชาเฉพาะด้าน 6 นก. 3644601 แผนการตลาด 3(2-2-5) 3644602 สัมมนาทางการตลาด 3(2-2-5) วิชาเลือก 3 นก. XXXXXXX วิชาเลือก 3(2-2-5) 2. หมวดวิชาเลือกเสรี XXXXXXX วิชาเลือกเสรี 3(3-0-6)	1. หมวดวิชาเฉพาะ ประสบการณ์วิชาชีพ 3 นก. 3644801 การฝึกประสบการณ์ 3(0-24-0) วิชาชีพในการตลาด
รวม 12 หน่วยกิต	รวม 3 หน่วยกิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์และสุวรรณา คุณติลภรณ์ฐวสา (2551) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) รุ่นที่ 1 จำนวน 136 คน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและคณะกรรมการบริหาร ผลการศึกษาพบว่า สภาพการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จากการประเมินผลทั้งอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษพบว่า สภาพการเรียนการสอนของหลักสูตรมีการปฏิบัติโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สภาพบุคลิกของอาจารย์ผู้สอน สภาพด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาในความเห็นของนักศึกษา สภาพเตรียมการสอน สภาพด้านหลักสูตร สภาพด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาในความเห็นของอาจารย์ สภาพด้านการดำเนินการสอนและวิธีการสอน สภาพด้านการวัดผลและประเมินผล และสภาพด้านสื่อประกอบการสอน ปัญหาการเรียนการสอนของหลักสูตรตามความเห็นของอาจารย์และนักศึกษพบว่า มีปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยได้แก่ นักศึกษาไม่กระตือรือร้นในการเรียน สถาบันขาดแหล่งวิชาการสนับสนุนและเวลาเรียนหนักเกินไป (3วิชา/วัน) และนอกจากนี้ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนเห็นว่าน้อยที่สุด ได้แก่ ห้องเรียนไม่เพียงพอ แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นว่า แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของหลักสูตรคือ การศึกษาดูงานในสถานที่จริง

ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารท้องถิ่น การจัดสัมมนาเชิงวิชาการเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์และถ้าหากเป็นไปได้ควรจะมีกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ให้นักศึกษาทั้งรุ่นกระทำร่วมกันเพื่อเป็นการสร้างความสนิทสนมสามัคคีเป็นการสร้างเครือข่ายไว้ติดต่อประสานงานในอนาคต

ไอไลตตา ผุยชา (2553) ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผลตามเกณฑ์ 70/70 และเพื่อให้ผู้สอนนำผลการวิจัยไปพัฒนาการสอนโดยสามารถแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ถูกต้อง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักศึกษา โดยการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 32 คน ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 1 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.74 - 0.79 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.79 จากศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีประสิทธิภาพ 74.53/79.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด ดัชนีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 0.6124 หรือคิดเป็นร้อยละ 61.24 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยสรุปแผนการเรียนรู้เรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ภาศิริ เขตปิยรัตน์และสินีนารถ วิกรมประสิทธิ์ (2554) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ (4ปี) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ ปีการศึกษา 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ (4ปี) ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ ปีการศึกษา 2553 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 4 ในสาขาวิชาต่างๆ ประกอบด้วย สาขาการตลาด สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาธุรกิจบริการ และสาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งสิ้น 215 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับปานกลางโดยวิชาการบริหารลูกค้าสัมพันธ์มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด สำหรับรายวิชาที่นักศึกษามีความพึงพอใจว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพมากที่สุด คือ วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการบริหารธุรกิจ 3 จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรสาขาวิชาในด้านต่างๆ ของสาขาวิชาการตลาด มีความพึงพอใจระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

สาขาวิชา ด้านความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ด้านทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และด้านสนับสนุนในกิจกรรมและการให้คำปรึกษา

สนทยา เขมวิรัตน์และคณะ (2554) ศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและคณาจารย์ใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 387 คน และอาจารย์จำนวน 50 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน t-test F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe's ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจโดยรวมและรายได้ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน โดยรวมมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีระดับชั้นปี และสาขาวิชาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยรวมด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีประเภทหลักสูตรต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยรวมด้านกิจกรรมการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยรวมด้านนักศึกษาแตกต่างกัน

ชุมพร บุญราช (2555) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 221 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการใส่สุทธาโร้ ยามาเน่ จากแบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิดจำนวน 2 ตอน และปลายเปิดจำนวน 1 ตอน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านเนื้อหาวิชาและด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อเสนอแนะของนักศึกษา ได้แก่ ควรมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ควรกระชับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น และควรมีการใส่ใจในการออกเกรดนักศึกษาให้เร็วขึ้น

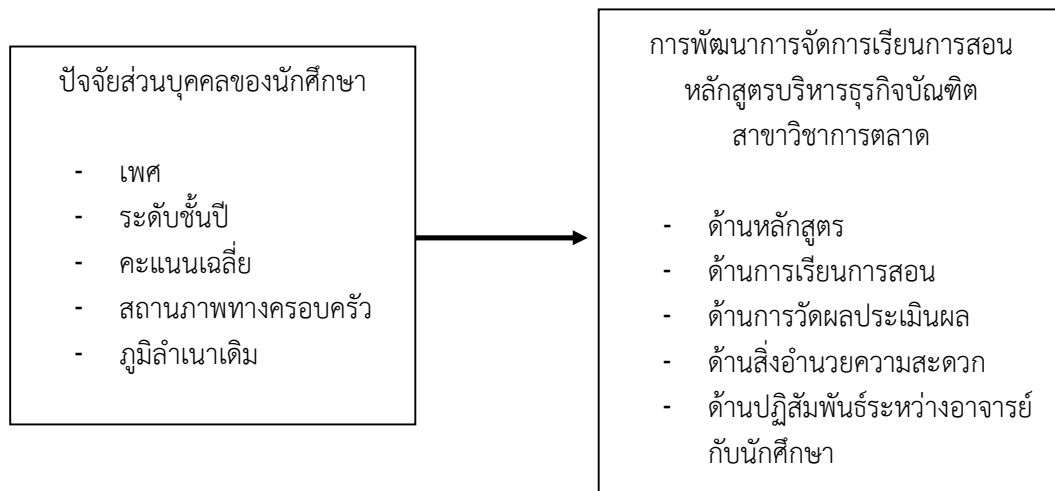
สมชาย บุญสุน (2555) ทำการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอน โดยจำแนกตามอายุ พรรษา สถานภาพและชั้นปีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 316 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และ ANOVA ผลของการศึกษาวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหาการเรียน นิสิตให้ความพึงพอใจเป็นอย่างมากต่อการที่ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาจากบทเรียนไปแหล่งอื่นๆ ได้ดี และการที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้นิสิตสามารถเสนอแนะในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะทำให้นิสิตมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนหนังสือ ด้านการเรียนการสอน นิสิตให้ความพึงพอใจต่อการที่ผู้สอนมีรูปแบบบทเรียนกระตุ้นความสนใจของนิสิตได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้สอนยังมีการจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอน การจัดห้องเรียนการเตรียมความรู้ ใช้ตำราประกอบการเรียน และมีทักษะในการสอนแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียน นิสิตให้ความพึงพอใจต่อผู้สอนในการที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการเรียนที่มีความน่าสนใจ ชักจูงใจให้นิสิตมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม การใช้สื่อ ตามความคิดเห็นของนิสิตพบว่า ผู้สอนมีการใช้สื่อการสอน จำพวกโสตทัศนวัสดุ เพื่อสร้างความสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น และด้านวัดผลและประเมินผล ตามความคิดของนิสิตพบว่า ผู้สอนมีการประเมินผลที่มีความหลากหลาย และมีการวัดผลการเรียนการสอนโดยจะทำการวัดผลเป็นระยะๆ ให้ติดต่อกัน เพื่อให้เกิดความสนใจ ตั้งใจเรียนและยังเป็นการวัดความเข้าใจของนิสิต เมื่อทำการเปรียบเทียบพบว่า นิสิตที่มีอายุ ระดับชั้นที่ศึกษาและพรรษาที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่อยู่ในคณะที่ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนที่ต่างกัน

ปนัดดา ยิ้มสกุล (2556) ศึกษาสภาพและความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน และเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่งและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน จากการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา จากการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา จำนวน 75 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สภาพการจัดการเรียนการสอนพบว่า องค์ประกอบในการเรียนการสอนที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีความเหมาะสม ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรม

การเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเนื้อหาและด้านผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความพึงพอใจ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 30-40 ปี และนักศึกษาที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่า นักศึกษาที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและนักศึกษาที่เป็นครูผู้สอนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00-3.50 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า ผู้สอนมุ่งที่การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และประสบการณ์ นอกจากนี้สถานศึกษายังคงต้องปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อสามารถตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี คณะแผนกเฉลี่ย สถานภาพทางครอบครัว และภูมิลำเนาเดิม มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 214 คน (ที่มา : สาขาวิชาการตลาด, 10 กรกฎาคม 2557) โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ปีการศึกษา 2557 จำนวน 214 คน

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสำรวจการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ปีการศึกษา 2557 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี คณะแผนกเฉลี่ย สถานภาพทางครอบครัว และภูมิลำเนาเดิม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

จากนั้นนำมาหาระดับค่าเฉลี่ย โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง	การแปลความหมาย
4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และดำเนินการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้แบบสอบถามวัดความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใน 4 ขั้นตอนการวิจัย ต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูล วิเคราะห์เอกสาร ตำราและทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบการศึกษา โดยการประมวลแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อการวางแผนและออกแบบวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิธีการสร้างวางแผนและออกแบบการวิจัย ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ก่อนเก็บข้อมูลจริง

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่กำหนด และทำการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล ตามหลักทฤษฎีที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลวิจัยและจัดทำรูปเล่ม เพื่อทำการเผยแพร่นำเสนอผลงานวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทำการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ผลปรากฏว่า

ด้านหลักสูตร	มีค่าความเชื่อมั่น	0.89
ด้านการเรียนการสอน	มีค่าความเชื่อมั่น	0.94
ด้านการวัดผลประเมินผล	มีค่าความเชื่อมั่น	0.89
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	มีค่าความเชื่อมั่น	0.92
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์	มีค่าความเชื่อมั่น	0.90

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ การแจกความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA : f-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้ LSD

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยราช ภัฏสวนดุสิต เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่ศึกษาในสาขาวิชาการตลาด จำนวน 214 คน โดยแบ่งการนำเสนอผลการ วิเคราะห์ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	92	43.00
หญิง	122	57.00
ระดับชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	63	29.44
ชั้นปีที่ 2	53	24.77
ชั้นปีที่ 3	98	45.79
คะแนนเฉลี่ย		
ต่ำกว่า 2.00	14	6.54
อยู่ระหว่าง 2.00 – 2.50	101	47.20
อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00	79	36.91
มากกว่า 3.00	20	9.35
สถานภาพทางครอบครัว		
อยู่กับบิดามารดา	144	67.29
อยู่กับบิดา	10	4.67
อยู่กับมารดา	34	15.89
ผู้ปกครอง/ญาติ	26	12.15
ภูมิลำเนาเดิม		
กรุงเทพมหานคร	86	40.20
ต่างจังหวัด	128	59.80

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 และเพศชาย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 ระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 45.79 รองลงมาระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 29.44 และระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 24.77 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.00-2.50 จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 47.20 รองลงมาคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 36.91 คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.35 และคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.54 สถานภาพทางครอบครัวส่วนใหญ่อยู่กับบิดามารดา จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 67.29 รองลงมาอยู่กับมารดา จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.89 อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.15 และอยู่กับบิดา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.67 ภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 59.80 และอยู่กรุงเทพมหานคร จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20

ส่วนที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร

ด้านหลักสูตร	μ	SD.	แปลผล	อันดับที่
1. มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ ละภาคอย่างชัดเจน	4.00	0.883	มาก	6
2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและ สอดคล้องกับความต้องการเรียน	4.05	0.697	มาก	3
3. เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์ให้นักศึกษา	4.04	0.680	มาก	4
4. เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์และสามารถ นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	4.21	0.655	มากที่สุด	1
5. หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับ ความ ต้องการของตลาดแรงงาน	4.07	0.697	มาก	2
6. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชาเหมาะสม	4.00	0.760	มาก	6
7. หลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะ ความ ต้องการในการเรียนรู้	4.00	0.657	มาก	6
8. เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง	4.02	0.698	มาก	5
ภาพรวม	4.01	0.653	มาก	

จากตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu = 4.01$ $SD. = 0.653$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงด้านเดียว อันดับที่ 1 ได้แก่ เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ $\mu = 4.21$ $SD. = 0.655$ ความคิดเห็นในระดับมาก อันดับที่ 2 หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน $\mu = 4.07$ $SD. = 0.697$ อันดับที่ 3 เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการเรียน $\mu = 4.05$ $SD. = 0.697$ อันดับที่ 4 เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้นักศึกษา $\mu = 4.04$ $SD. = 0.680$ อันดับที่ 5 เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง $\mu = 4.02$ $SD. = 0.698$ และอันดับที่ 6 ได้แก่ มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน $\mu = 4.00$ $SD. = 0.883$ การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม $\mu = 4.00$ $SD. = 0.760$ และหลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้ $\mu = 4.00$ $SD. = 0.657$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน	μ	SD.	แปลผล	อันดับที่
1. แจกแผนการสอนและการประเมินผลล่วงหน้า	3.94	0.782	มาก	6
2. สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร	3.97	0.744	มาก	5
3. มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน	3.85	0.820	มาก	8
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.20	0.768	มาก	1
5. มีวิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	4.03	0.753	มาก	3
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ	3.88	0.841	มาก	7
7. มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.98	0.741	มาก	4
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.05	0.683	มาก	2
ภาพรวม	3.98	0.660	มาก	

จากตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu = 3.98$ SD. = 0.660 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมากทุกรายข้อดังนี้ อันดับที่ 1 เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น $\mu = 4.20$ SD. = 0.768 อันดับที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง $\mu = 4.05$ SD. = 0.683 อันดับที่ 3 มีวิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน $\mu = 4.03$ SD. = 0.753 อันดับที่ 4 มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง $\mu = 3.98$ SD. = 0.741 อันดับที่ 5 สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร $\mu = 3.97$ SD. = 0.744 อันดับที่ 6 แจกแผนการสอนและการประเมินผลล่วงหน้า $\mu = 3.94$ SD. = 0.782 อันดับที่ 7 มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ $\mu = 3.88$ SD. = 0.741 และอันดับที่ 8 มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน $\mu = 3.85$ SD. = 0.820

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล

ด้านการวัดประเมินผล	μ	SD.	แปลผล	อันดับที่
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล	3.89	0.773	มาก	4
2. การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า	3.99	0.685	มาก	3
3. การวัดผลประเมินผล โปร่งใสและตรงตามเวลา	4.01	0.784	มาก	2
4. มีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น	3.99	0.715	มาก	3
5. เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน	4.07	0.778	มาก	1
6. ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย	3.89	0.765	มาก	4
7. มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.96	0.746	มาก	5
8. มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง	4.01	0.790	มาก	2
ภาพรวม	3.99	.0675	มาก	

จากตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu = 3.99$ SD. = 0.675 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ อันดับที่ 1 เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน $\mu = 4.07$ SD. = 0.778 อันดับที่ 2 การวัดผลประเมินผล โปร่งใสและตรงตามเวลา $\mu = 4.01$ SD. = 0.784 และมีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองหลังจากการวัดผลทุกครั้ง $\mu = 4.01$ SD. = 0.790 อันดับที่ 3 การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า $\mu = 3.99$ SD. = 0.685 และมีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น $\mu = 3.99$ SD. = 0.715 อันดับที่ 5 มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง $\mu = 3.96$ SD. = 0.746 อันดับที่ 4 เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล $\mu = 3.89$ SD. = 0.773 และใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย $\mu = 3.89$ SD. = 0.765

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	μ	SD.	แปลผล	อันดับที่
1. หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง	3.35	1.131	มาก	6
2. มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน	3.46	0.100	มาก	3
3. จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย Wifi ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย	3.01	1.235	มาก	7
4. สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน	3.40	0.933	มาก	4
5. มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษา	3.38	0.980	มาก	5
6. สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ	3.90	0.830	มาก	1
7. มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย	3.52	1.038	มาก	2
8. สถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ	3.40	1.042	มาก	4
ภาพรวม	3.47	0.865	มาก	

จากตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu = 3.47$ SD. = 0.865 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่รายชื่อ ดังนี้ อันดับที่ 1 สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ $\mu = 3.90$ SD. = 0.830 อันดับที่ 2 มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย $\mu = 3.52$ SD. = 1.038 อันดับที่ 3 มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน $\mu = 3.46$ SD. = 0.100 อันดับที่ 4 สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน $\mu = 3.40$ SD. = 0.933 และสถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ $\mu = 3.40$ SD. = 1.042 อันดับที่ 5 มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษา $\mu = 3.38$ SD. = 0.980 อันดับที่ 6 หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง $\mu = 3.35$ SD. = 1.131 และอันดับที่ 7 จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย Wifi ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย $\mu = 3.01$ SD. = 1.235

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	μ	SD.	แปลผล	อันดับที่
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษาออกชั้นเรียนด้วยความเต็มใจ	4.07	0.833	มาก	4
2. ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา	4.13	0.796	มาก	1
3. มีการจัดกิจกรรมหรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสมัครงานและการศึกษาต่อก่อนจบการศึกษา	3.89	0.843	มาก	6
4. พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	4.04	0.798	มาก	5
5. ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน	4.08	0.746	มาก	3
6. ให้ความสนใจนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง	4.09	0.799	มาก	2
7. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม	4.13	0.752	มาก	1
8. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์	4.09	0.793	มาก	2
ภาพรวม	4.08	0.727	มาก	

จากตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu = 4.08$ SD. = 0.727 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมากทุกรายข้อ ดังนี้ อันดับที่ 1 ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา $\mu = 4.13$ SD. = 0.796 และส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม $\mu = 4.13$ SD. = 0.752 อันดับที่ 2 ให้ความสนใจนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง $\mu = 4.09$ SD. = 0.799 และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ $\mu = 4.09$ SD. = 0.793 อันดับที่ 3 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน $\mu = 4.08$ SD. = 0.746 อันดับที่ 4 เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษาหารือนอกชั้นเรียนด้วยความเต็มใจ $\mu = 4.07$ SD. = 0.833 อันดับที่ 5 พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน $\mu = 4.04$ SD. = 0.798 และอันดับที่ 6 มีการจัดกิจกรรมหรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสมัครงานและการศึกษาต่อก่อนจบการศึกษา $\mu = 3.89$ SD. = 0.843

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

ความคิดเห็นของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษากับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี คะแนนเฉลี่ย สถานภาพทางครอบครัวและภูมิลำเนาเดิม โดยเปรียบเทียบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ผลการทดสอบดังนี้

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็น	เพศ	μ	SD.	t-value	Sig.
ภาพรวมด้านหลักสูตร	ชาย	4.11	0.670	1.851	0.066
	หญิง	3.94	0.634		
1. มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน	ชาย	4.17	0.750	2.534	0.009*
	หญิง	3.87	0.953		
2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการเรียน	ชาย	4.17	0.656	2.342	0.019*
	หญิง	3.95	0.714		
3. เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้นักศึกษา	ชาย	4.14	0.689	1.864	0.064
	หญิง	3.97	0.667		
4. เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	ชาย	4.27	0.665	1.192	0.235
	หญิง	4.16	0.647		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	เพศ	μ	SD.	t-value	Sig.
5. หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	ชาย	4.21	0.638	2.338	0.020*
	หญิง	3.98	0.727		
6. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชาเหมาะสม	ชาย	4.10	0.785	1.563	0.120
	หญิง	3.93	0.736		
7. หลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้	ชาย	4.12	0.660	2.335	0.021*
	หญิง	3.93	0.643		
8. เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	ชาย	4.01	0.703	0.142	0.887
	หญิง	4.02	0.698		
ภาพรวมด้านการเรียนการสอน	ชาย	4.08	0.640	2.140	0.033*
	หญิง	3.89	0.666		
1. แจกแผนการสอนและการประเมินผลล่วงหน้า	ชาย	4.01	0.777	1.165	0.245
	หญิง	3.88	0.784		
2. สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร	ชาย	4.10	0.696	2.168	0.029*
	หญิง	3.88	0.767		
3. มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน	ชาย	4.01	0.763	2.516	0.011*
	หญิง	3.73	0.843		
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น	ชาย	4.19	0.774	0.010	0.992
	หญิง	4.20	0.767		
5. มีวิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	ชาย	4.09	0.736	0.915	0.361
	หญิง	3.99	0.766		
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ	ชาย	3.94	0.894	1.014	0.312
	หญิง	3.83	0.800		
7. มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ชาย	3.96	0.740	0.344	0.731
	หญิง	3.99	0.744		
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	ชาย	4.10	0.647	0.949	0.344
	หญิง	4.01	0.710		
ภาพรวมด้านการวัดผลประเมินผล	ชาย	4.06	0.692	1.318	0.189
	หญิง	3.94	0.659		
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล	ชาย	3.99	0.763	1.671	0.096
	หญิง	3.81	0.775		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	เพศ	μ	SD.	t-value	Sig.
2. การวัดผลประเมินผลเป็นไปตาม ระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนด ไว้ล่วงหน้า	ชาย	4.09	0.736	1.795	0.074
	หญิง	3.92	0.637		
3. การวัดผลประเมินผล โปร่งใสและตรง ตามเวลา	ชาย	4.11	0.748	1.539	0.125
	หญิง	3.94	0.806		
4. มีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้ เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความ คิดเห็น	ชาย	4.09	0.705	1.634	0.104
	หญิง	3.93	0.718		
5. เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน	ชาย	4.14	0.778	1.087	0.278
	หญิง	4.02	0.776		
6. ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมี ความหลากหลาย	ชาย	3.91	0.834	0.340	0.734
	หญิง	3.88	0.711		
7. มีการติดตามผลการเรียนการสอนของ นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ชาย	3.99	0.671	0.530	0.597
	หญิง	3.93	0.800		
8. มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุง ตนเองหลังจากการวัดผลทุกครั้ง	ชาย	4.13	0.787	1.883	0.061
	หญิง	3.93	0.784		
ภาพรวมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ชาย	3.60	0.865	1.859	0.064
	หญิง	3.78	0.856		
1. หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามี จำนวนพอเพียง	ชาย	3.47	1.226	1.315	0.190
	หญิง	3.26	1.051		
2. มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำ ห้องเรียน	ชาย	3.64	1.044	2.365	0.021*
	หญิง	3.32	0.938		
3. จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย Wifi ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย	ชาย	3.16	1.336	1.538	0.126
	หญิง	2.90	1.146		
4. สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/ บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน	ชาย	3.58	0.952	2.398	0.018*
	หญิง	3.27	0.900		
5. มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอ ต่อนักศึกษา	ชาย	3.55	0.906	2.304	0.020*
	หญิง	3.25	1.015		
6. สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไป ติดต่อ	ชาย	4.05	0.817	2.357	0.019*
	หญิง	3.79	0.825		
7. มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอ และสะดวกสบาย	ชาย	3.63	1.076	1.313	0.191
	หญิง	3.44	1.004		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	เพศ	μ	SD.	t-value	Sig.
8. สถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ	ชาย	3.47	1.032	0.855	0.393
	หญิง	3.34	1.050		
ภาพรวมด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ชาย	4.10	0.742	0.239	0.811
	หญิง	4.07	0.718		
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษาออกชั้นเรียนด้วยความเต็มใจ	ชาย	4.09	0.834	0.256	0.798
	หญิง	4.06	0.836		
2. ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา	ชาย	4.11	0.805	0.427	0.670
	หญิง	4.15	0.793		
3. มีการจัดกิจกรรมหรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสมัครงานและการศึกษาต่อก่อนจบการศึกษา	ชาย	3.90	0.771	0.215	0.830
	หญิง	3.88	0.896		
4. พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	ชาย	3.98	0.825	0.941	0.348
	หญิง	4.08	0.778		
5. ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน	ชาย	4.08	0.801	0.136	0.892
	หญิง	4.09	0.704		
6. ให้ความสนใจนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง	ชาย	4.10	0.865	0.069	0.945
	หญิง	4.09	0.750		
7. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม	ชาย	4.12	0.823	0.190	0.849
	หญิง	4.14	0.696		
8. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์	ชาย	4.10	0.813	0.070	0.944
	หญิง	4.09	0.782		
ภาพรวมความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน	ชาย	4.04	0.553	2.027	0.041*
	หญิง	3.88	0.624		

$\alpha < 0.05^*$

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามเพศ ภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายชื่อพบว่า

ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความ

ต้องการเรียน หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และหลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้

ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร และมีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน

ด้านการวัดผลประเมินผล นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมี ความคิดเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษาและสภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับชั้นปีที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็น	ระดับชั้นปี	μ	SD.	F-value	Sig.
ภาพรวมด้านหลักสูตร	ชั้นปีที่ 1	3.89	0.675	2.713	0.069
	ชั้นปีที่ 2	3.96	0.649		
	ชั้นปีที่ 3	4.12	0.630		
1. มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน	ชั้นปีที่ 1	4.13	0.907	2.300	0.115
	ชั้นปีที่ 2	3.67	1.030		
	ชั้นปีที่ 3	4.08	0.742		
2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการเรียน	ชั้นปีที่ 1	3.968	0.802	1.097	0.336
	ชั้นปีที่ 2	4.00	0.620		
	ชั้นปีที่ 3	4.12	0.660		
3. เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้นักศึกษา	ชั้นปีที่ 1	3.98	0.707	1.280	0.280
	ชั้นปีที่ 2	3.96	0.759		
	ชั้นปีที่ 3	4.12	0.614		
4. เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	ชั้นปีที่ 1	4.11	0.650	2.004	0.137
	ชั้นปีที่ 2	4.15	0.770		
	ชั้นปีที่ 3	4.31	0.582		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับชั้นปี	μ	SD.	F-value	Sig.
5. หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	ชั้นปีที่ 1	3.90	0.712	2.848	0.060
	ชั้นปีที่ 2	4.15	0.794		
	ชั้นปีที่ 3	4.15	0.615		
6. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	ชั้นปีที่ 1	3.84	0.787	2.119	0.123
	ชั้นปีที่ 2	4.09	0.741		
	ชั้นปีที่ 3	4.06	0.743-		
7. หลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้	ชั้นปีที่ 1	3.97	0.647	2.213	0.122
	ชั้นปีที่ 2	3.87	0.708		
	ชั้นปีที่ 3	4.09	0.627		
8. เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	ชั้นปีที่ 1	3.84	0.766	2.933	0.055
	ชั้นปีที่ 2	4.09	0.687		
	ชั้นปีที่ 3	4.09	0.643		
ภาพรวมด้านการเรียนการสอน	ชั้นปีที่ 1	3.82	0.730	1.017	0.113
	ชั้นปีที่ 2	3.85	0.496		
	ชั้นปีที่ 3	4.21	0.658		
1. แจกแผนการสอนและการประเมินผลล่วงหน้า	ชั้นปีที่ 1	3.79	0.936	1.775	0.172
	ชั้นปีที่ 2	3.94	0.691		
	ชั้นปีที่ 3	4.03	0.710		
2. สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร	ชั้นปีที่ 1	3.76	0.856	2.779	0.064
	ชั้นปีที่ 2	4.02	0.746		
	ชั้นปีที่ 3	4.08	0.637		
3. มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน	ชั้นปีที่ 1	3.67	0.880	2.919	0.056
	ชั้นปีที่ 2	3.81	0.810		
	ชั้นปีที่ 3	3.99	0.766		
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น	ชั้นปีที่ 1	4.06	0.820	1.348	0.262
	ชั้นปีที่ 2	4.26	0.812		
	ชั้นปีที่ 3	4.24	0.704		
5. มีวิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	ชั้นปีที่ 1	3.92	0.809	1.256	0.287
	ชั้นปีที่ 2	4.02	0.796		
	ชั้นปีที่ 3	4.11	0.687		
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ	ชั้นปีที่ 1	3.71	0.941	2.809	0.063
	ชั้นปีที่ 2	3.81	0.833		
	ชั้นปีที่ 3	4.02	0.760		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับชั้นปี	μ	SD.	F-value	Sig.
7. มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ชั้นปีที่ 1	3.75	0.802	12.140	.000*
	ชั้นปีที่ 2	3.77	0.609		
	ชั้นปีที่ 3	4.23	0.686		
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	ชั้นปีที่ 1	3.95	0.771	6.032	0.003*
	ชั้นปีที่ 2	3.84	0.601		
	ชั้นปีที่ 3	4.21	0.630		
ภาพรวมด้านการวัดผลประเมินผล	ชั้นปีที่ 1	3.76	0.712	1.126	0.220
	ชั้นปีที่ 2	3.90	0.628		
	ชั้นปีที่ 3	4.19	0.620		
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล	ชั้นปีที่ 1	3.97	0.740	0.742	0.447
	ชั้นปีที่ 2	3.79	0.793		
	ชั้นปีที่ 3	3.89	0.785		
2. การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า	ชั้นปีที่ 1	3.87	0.707	1.359	0.259
	ชั้นปีที่ 2	4.02	0.693		
	ชั้นปีที่ 3	4.05	0.664		
3. การวัดผลประเมินผล โปร่งใสและตรงตามเวลา	ชั้นปีที่ 1	3.81	0.877	1.224	0.242
	ชั้นปีที่ 2	4.06	0.718		
	ชั้นปีที่ 3	4.12	0.736		
4. มีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น	ชั้นปีที่ 1	4.00	0.672	0.908	0.405
	ชั้นปีที่ 2	3.89	0.698		
	ชั้นปีที่ 3	4.05	0.751		
5. เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน	ชั้นปีที่ 1	3.92	0.809	2.121	0.066
	ชั้นปีที่ 2	4.00	0.809		
	ชั้นปีที่ 3	4.21	0.721		
6. ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผล มีความหลากหลาย	ชั้นปีที่ 1	3.76	0.856	1.983	0.072
	ชั้นปีที่ 2	3.77	0.724		
	ชั้นปีที่ 3	4.04	0.702		
7. มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ชั้นปีที่ 1	3.65	0.845	8.446	0.000*
	ชั้นปีที่ 2	4.02	0.665		
	ชั้นปีที่ 3	4.12	0.662		
8. มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง	ชั้นปีที่ 1	3.82	0.853	4.541	0.012*
	ชั้นปีที่ 2	3.92	0.805		
	ชั้นปีที่ 3	4.18	0.708		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับชั้นปี	μ	SD.	F-value	Sig.
ภาพรวมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ชั้นปีที่ 1	3.43	0.962	0.417	0.660
	ชั้นปีที่ 2	3.41	0.865		
	ชั้นปีที่ 3	3.53	0.802		
1. หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง	ชั้นปีที่ 1	2.86	1.306	9.298	0.000*
	ชั้นปีที่ 2	3.62	0.985		
	ชั้นปีที่ 3	3.52	0.987		
2. มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน	ชั้นปีที่ 1	3.11	1.049	6.227	0.002*
	ชั้นปีที่ 2	3.49	1.012		
	ชั้นปีที่ 3	3.66	0.896		
3. จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย Wifi ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย	ชั้นปีที่ 1	3.19	1.133	1.666	0.191
	ชั้นปีที่ 2	2.77	1.339		
	ชั้นปีที่ 3	3.03	1.231		
4. สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน	ชั้นปีที่ 1	3.43	0.979	1.620	0.200
	ชั้นปีที่ 2	3.21	0.987		
	ชั้นปีที่ 3	3.49	0.864		
5. มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษา	ชั้นปีที่ 1	3.40	1.086	0.342	0.711
	ชั้นปีที่ 2	3.28	0.968		
	ชั้นปีที่ 3	3.42	0.918		
6. สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ	ชั้นปีที่ 1	3.76	0.962	3.870	0.022*
	ชั้นปีที่ 2	3.75	0.806		
	ชั้นปีที่ 3	4.07	0.729		
7. มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย	ชั้นปีที่ 1	3.59	1.010	0.420	0.658
	ชั้นปีที่ 2	3.41	1.099		
	ชั้นปีที่ 3	3.54	1.027		
8. สถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ	ชั้นปีที่ 1	3.48	1.060	0.971	0.380
	ชั้นปีที่ 2	3.23	1.086		
	ชั้นปีที่ 3	3.44	1.006		
ภาพรวมด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ชั้นปีที่ 1	3.89	0.764	2.382	0.096
	ชั้นปีที่ 2	4.13	0.680		
	ชั้นปีที่ 3	4.18	0.708		
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษาออกชั้นเรียนด้วยความเต็มใจ	ชั้นปีที่ 1	3.86	0.931	2.976	0.053
	ชั้นปีที่ 2	4.17	0.802		
	ชั้นปีที่ 3	5.15	0.764		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับชั้นปี	μ	SD.	F-value	Sig.
2. ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา	ชั้นปีที่ 1	3.82	0.752	2.190	0.101
	ชั้นปีที่ 2	4.24	0.782		
	ชั้นปีที่ 3	4.27	0.784		
3. มีการจัดกิจกรรมหรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสมัครงานและการศึกษาต่อก่อนจบการศึกษา	ชั้นปีที่ 1	3.70	0.816	2.284	0.104
	ชั้นปีที่ 2	3.96	0.854		
	ชั้นปีที่ 3	3.97	0.843		
4. พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	ชั้นปีที่ 1	3.75	0.822	3.739	0.019*
	ชั้นปีที่ 2	4.07	0.828		
	ชั้นปีที่ 3	4.20	0.717		
5. ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน	ชั้นปีที่ 1	3.73	0.807	11.886	0.000*
	ชั้นปีที่ 2	4.13	0.589		
	ชั้นปีที่ 3	4.28	0.703		
6. ให้ความสนใจนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง	ชั้นปีที่ 1	3.92	0.809	2.109	0.124
	ชั้นปีที่ 2	4.17	0.670		
	ชั้นปีที่ 3	4.16	0.833		
7. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม	ชั้นปีที่ 1	3.92	0.829	4.151	0.017*
	ชั้นปีที่ 2	4.13	0.785		
	ชั้นปีที่ 3	4.26	0.651		
8. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์	ชั้นปีที่ 1	3.87	0.833	1.722	0.226
	ชั้นปีที่ 2	4.13	0.809		
	ชั้นปีที่ 3	4.21	0.736		
ภาพรวมความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน	ชั้นปีที่ 1	3.825	0.661	2.423	0.134
	ชั้นปีที่ 2	3.89	0.543		
	ชั้นปีที่ 3	4.06	0.571		

$\alpha < 0.05^*$

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามระดับชั้นปี ภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายด้านพบว่า

ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ด้านการวัดผลประเมินผล นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียนและสภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน และส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.834	0.000*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.000*
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.9 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน ในเรื่อง มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และคู่ที่ 2 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.408	0.016*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.002*
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.10 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน ในเรื่อง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้ พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และคู่ที่ 2 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.007*	0.000*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.401
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.11 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ในเรื่อง มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และคู่ที่ 2 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.495	0.005*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.052
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.12 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ในเรื่อง มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองหลังจากการวัดผลทุกครั้ง พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.000*	0.000*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.583
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.13 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในเรื่อง หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และคู่ที่ 2 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.037*	0.001*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.229
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.14 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในเรื่อง มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และคู่ที่ 2 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.963	0.020*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.024*
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.15 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในเรื่อง สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และคู่ที่ 2 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.963	0.020*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.024*
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.16 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ในเรื่อง พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และคู่ที่ 2 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.003*	0.000*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.206
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.17 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ในเรื่อง ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และคู่ที่ 2 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างระดับชั้นปี

	ระดับชั้นปี		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ชั้นปีที่ 1	-	0.127	0.004*
ชั้นปีที่ 2	-	-	0.293
ชั้นปีที่ 3	-	-	-

จากตารางที่ 4.18 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ในเรื่อง ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบความแตกต่างกันระหว่างคะแนนเฉลี่ยต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	μ	SD.	F-value	Sig.
ภาพรวมด้านหลักสูตร	ต่ำกว่า 2.00	4.21	0.699	0.859	0.463
	อยู่ระหว่าง 2.00-2.50	4.02	0.721		
	อยู่ระหว่าง 2.51-3.00	4.01	0.588		
	มากกว่า 3.00	3.85	0.489		
1. มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน	ต่ำกว่า 2.00	4.14	0.770	0.291	0.832
	อยู่ระหว่าง 2.00-2.50	4.00	0.894		
	อยู่ระหว่าง 2.51-3.00	3.95	0.890		
	มากกว่า 3.00	4.10	0.912		
2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการเรียน	ต่ำกว่า 2.00	4.07	0.195	1.329	0.263
	อยู่ระหว่าง 2.00-2.50	4.08	0.071		
	อยู่ระหว่าง 2.51-3.00	4.07	0.076		
	มากกว่า 3.00	3.75	0.048		

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	μ	SD.	F-value	Sig.
3. เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูน ความรู้และประสบการณ์ให้ นักศึกษา	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.14 3.99 4.15 3.80	0.177 0.652 0.642 0.894	1.850	0.139
4. เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ใน สถานการณ์จริงได้	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.86 4.24 4.26 4.10	0.534 0.665 0.635 0.718	1.811	0.146
5. หลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.07 4.12 4.09 3.85	0.829 0.697 0.664 0.745	0.832	0.478
6. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชา มีความเหมาะสม	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.28 3.95 4.06 3.85	0.726 0.805 0.722 0.671	1.247	0.294
7. หลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษา ตามลักษณะความต้องการใน การเรียนรู้	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.78 4.05 4.01 3.85	0.579 0.654 0.670 0.671	1.045	0.374
8. เนื้อหาในรายวิชามีความ ทันสมัย ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.78 4.00 4.10 3.95	0.699 0.735 0.672 0.605	0.975	0.405
ภาพรวมด้านการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.00 3.97 3.97 4.00	0.555 0.699 0.640 0.649	0.017	0.997
1. แจ้งแผนการสอนและการ ประเมินผลล่วงหน้า	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.00 3.80 4.04 4.20	0.555 0.837 0.724 0.768	2.267	0.082

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	μ	SD.	F-value	Sig.
2. สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.86 3.97 4.01 3.90	0.663 0.754 0.742 0.788	0.250	0.861
3. มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.00 3.84 3.82 3.90	0.784 0.857 0.828 0.641	0.211	0.889
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.71 4.15 4.26 4.50	0.825 0.767 0.763 0.607	3.329	0.021*
5. มีวิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.07 4.08 4.01 3.85	0.829 0.744 0.776 0.671	0.548	0.650
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.93 3.89 3.91 3.65	0.730 0.882 0.850 0.671	0.552	0.647
7. มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.71 3.97 4.06 3.85	0.611 0.741 0.704 0.933	1.145	0.332
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.07 4.01 4.06 4.15	0.475 0.656 0.757 0.671	0.269	0.848
ภาพรวมด้านการวัดผลประเมินผล	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.00 3.97 3.97 4.00	0.555 0.699 0.640 0.649	1.492	0.218

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	μ	SD.	F-value	Sig.
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.57 4.01 3.81 3.80	0.646 0.755 0.752 0.951	2.001	0.115
2. การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.86 4.07 3.91 4.00	0.663 0.711 0.664 0.649	0.974	0.406
3. การวัดผลประเมินผล โปร่งใสและตรงตามเวลา	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.64 4.00 3.07 4.05	0.842 0.842 0.747 0.510	1.229	0.300
4. มีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.71 4.04 4.00 3.95	0.469 0.747 0.698 0.759	0.876	0.455
5. เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.00 4.09 4.10 3.95	0.679 0.801 0.761 0.825	0.254	0.858
6. ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.00 3.95 3.90 3.50	0.887 0.766 0.744 0.688	2.075	0.105
7. มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.93 3.95 3.96 4.00	0.730 0.740 0.741 0.858	0.032	0.992
8. มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.00 4.06 3.97 3.95	0.877 0.798 0.800 0.686	0.219	0.883

ภาพที่ 4.19 (ต่อ)

ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	μ	SD.	F-value	Sig.
ภาพรวมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.71 3.53 3.37 3.40	0.611 0.843 0.936 0.821	0.976	0.405
1. หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.57 3.48 3.21 3.05	1.089 1.145 1.183 0.759	1.512	0.212
2. มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.43 3.60 3.30 3.35	1.089 0.970 1.030 0.875	1.447	0.230
3. จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย Wifi ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	2.64 3.21 2.82 3.05	1.216 1.306 1.206 0.825	1.012	0.129
4. สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.28 3.46 3.25 3.75	0.726 0.955 0.940 0.851	1.847	0.140
5. มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษา	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.00 3.51 3.25 3.45	0.784 0.965 1.031 0.887	1.837	0.141
6. สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.07 4.00 3.73 3.95	0.730 0.748 0.916 0.887	1.780	0.152
7. มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.93 3.56 3.42 3.45	0.917 1.053 1.020 1.099	1.071	0.362

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	μ	SD.	F-value	Sig.
8. สถานที่ที่ใช้ในการประชุม กลุ่มย่อยมีเพียงพอ	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.64 3.44 3.26 3.50	0.842 1.053 1.094 0.888	0.813	0.488
ภาพรวมด้านปฏิสัมพันธ์ ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.00 4.13 4.04 4.10	0.679 0.688 0.808 0.641	0.296	0.828
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษา นอกชั้นเรียนด้วยความเต็มใจ	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.36 4.00 4.06 4.25	0.633 0.837 0.867 0.786	1.106	0.348
2. ให้ความเป็นกันเองกับ นักศึกษา	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	4.07 4.12 4.14 4.25	0.730 0.803 0.858 0.550	0.181	0.909
3. มีการจัดกิจกรรมหรือการให้ คำแนะนำเกี่ยวกับการสมัคร งานและการศึกษาต่อก่อนจบ การศึกษา	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.93 3.84 3.96 3.80	0.730 0.913 0.775 0.833	0.385	0.764
4. พยายามให้นักศึกษามีส่วน ร่วมในการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.57 4.07 4.05 4.15	0.756 0.791 0.830 0.671	1.804	0.147
5. ส่งเสริมการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่าง นักศึกษาในชั้นเรียน	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.71 4.08 4.15 4.10	0.914 0.673 0.802 0.718	1.377	0.251
6. ให้ความสนใจนักศึกษาใน ชั้นเรียนอย่างทั่วถึง	ต่ำกว่า 2.00 อยู่ระหว่าง 2.00-2.50 อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากกว่า 3.00	3.78 4.11 4.10 4.20	0.975 0.786 0.810 0.696	0.823	0.483

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ความคิดเห็น	คะแนนเฉลี่ย	μ	SD.	F-value	Sig.
7. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม	ต่ำกว่า 2.00	4.07	0.720	0.853	0.467
	อยู่ระหว่าง 2.00-2.50	4.19	0.689		
	อยู่ระหว่าง 2.51-3.00	4.13	0.806		
	มากกว่า 3.00	3.90	0.852		
8. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์	ต่ำกว่า 2.00	3.86	0.663	0.491	0.689
	อยู่ระหว่าง 2.00-2.50	4.09	0.814		
	อยู่ระหว่าง 2.51-3.00	4.13	0.822		
	มากกว่า 3.00	4.15	0.671		
ภาพรวมความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 2.00	4.00	0.392	0.296	0.828
	อยู่ระหว่าง 2.00-2.50	3.95	0.589		
	อยู่ระหว่าง 2.51-3.00	3.95	0.677		
	มากกว่า 3.00	3.90	0.447		

$\alpha < 0.05^*$

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามคะแนนเฉลี่ย ภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายด้านพบว่า

ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายข้อพบว่า เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการวัดผลประเมินผล นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างคะแนนเฉลี่ย

	คะแนนเฉลี่ย			
	ต่ำกว่า 2.00	ระหว่าง 2.00-2.50	ระหว่าง 2.51-3.00	มากกว่า 3.00
ต่ำกว่า 2.00	-	0.045*	0.013*	0.003*
ระหว่าง 2.00-2.50	-	-	0.303	0.059
ระหว่าง 2.51-3.00	-	-	-	0.217
มากกว่า 3.00	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.20 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน ในเรื่อง เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 และคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.50 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คู่ที่ 2 นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 และคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.00 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คู่ที่ 3 นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 และคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางครอบครัวที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็น	สถานภาพทางครอบครัว	μ	SD.	F-value	Sig.
ภาพรวมด้านหลักสูตร	อยู่กับบิดามารดา	4.04	0.646	0.366	0.778
	อยู่กับบิดา	4.00	0.816		
	อยู่กับมารดา	3.91	0.514		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.00	0.800		
1. มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน	อยู่กับบิดามารดา	4.09	0.678	2.037	0.110
	อยู่กับบิดา	3.60	0.738		
	อยู่กับมารดา	3.76	0.814		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.96	0.662		
2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการเรียน	อยู่กับบิดามารดา	4.04	0.714	0.026	0.994
	อยู่กับบิดา	4.10	0.816		
	อยู่กับมารดา	4.06	0.500		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.04	0.627		

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพทางครอบครัว	μ	SD.	F-value	Sig.
3. เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้นักศึกษา	อยู่กับบิดามารดา	4.08	0.714	1.089	0.355
	อยู่กับบิดา	4.00	0.816		
	อยู่กับมารดา	3.85	0.500		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.08	0.627		
4. เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	อยู่กับบิดามารดา	4.22	0.642	0.171	0.916
	อยู่กับบิดา	4.30	0.823		
	อยู่กับมารดา	4.18	0.626		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.15	0.732		
5. หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	อยู่กับบิดามารดา	4.09	0.689	0.811	0.489
	อยู่กับบิดา	4.30	0.675		
	อยู่กับมารดา	3.94	0.694		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.11	0.766		
6. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	อยู่กับบิดามารดา	3.99	0.766	0.285	0.836
	อยู่กับบิดา	4.10	0.876		
	อยู่กับมารดา	3.97	0.717		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.11	0.766		
7. หลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้	อยู่กับบิดามารดา	3.98	0.642	0.688	0.560
	อยู่กับบิดา	4.10	0.738		
	อยู่กับมารดา	3.94	0.736		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.15	0.613		
8. เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	อยู่กับบิดามารดา	4.00	0.729	1.168	0.323
	อยู่กับบิดา	4.30	0.823		
	อยู่กับมารดา	3.91	0.621		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.15	0.543		
ภาพรวมด้านการเรียนการสอน	อยู่กับบิดามารดา	4.01	0.664	0.551	0.648
	อยู่กับบิดา	3.90	0.876		
	อยู่กับมารดา	3.85	0.610		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.00	0.632		
1. แจ้งแผนการสอนและการประเมินผลล่วงหน้า	อยู่กับบิดามารดา	3.91	0.827	0.354	0.786
	อยู่กับบิดา	4.00	0.471		
	อยู่กับมารดา	3.94	0.736		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.08	0.688		

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพทางครอบครัว	μ	SD.	F-value	Sig.
2. สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร	อยู่กับบิดามารดา	3.96	0.742	0.715	0.544
	อยู่กับบิดา	3.90	0.738		
	อยู่กับมารดา	3.88	0.808		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.15	0.675		
3. มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน	อยู่กับบิดามารดา	3.89	0.808	0.465	0.707
	อยู่กับบิดา	3.80	0.919		
	อยู่กับมารดา	3.73	0.790		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.77	0.908		
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น	อยู่กับบิดามารดา	4.17	0.760	0.376	0.771
	อยู่กับบิดา	4.20	0.632		
	อยู่กับมารดา	4.32	0.684		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.15	0.967		
5. มีวิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	อยู่กับบิดามารดา	4.05	0.764	0.183	0.908
	อยู่กับบิดา	3.90	0.738		
	อยู่กับมารดา	4.00	0.738		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.00	0.748		
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ	อยู่กับบิดามารดา	3.89	0.870	0.711	0.546
	อยู่กับบิดา	3.20	0.789		
	อยู่กับมารดา	3.76	0.817		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.85	0.732		
7. มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	อยู่กับบิดามารดา	3.97	0.757	0.097	0.961
	อยู่กับบิดา	3.90	0.738		
	อยู่กับมารดา	3.97	0.758		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.04	0.622		
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	อยู่กับบิดามารดา	4.10	0.703	1.729	0.162
	อยู่กับบิดา	3.90	0.738		
	อยู่กับมารดา	3.82	0.626		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.11	0.588		
ภาพรวมด้านการวัดผลประเมินผล	อยู่กับบิดามารดา	4.04	0.678	1.281	0.282
	อยู่กับบิดา	3.80	0.632		
	อยู่กับมารดา	3.82	0.576		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.04	0.774		

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพทางครอบครัว	μ	SD.	F-value	Sig.
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล	อยู่กับบิดามารดา	3.92	0.776	1.486	0.219
	อยู่กับบิดา	3.70	0.823		
	อยู่กับมารดา	3.68	0.843		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.04	0.599		
2. การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า	อยู่กับบิดามารดา	4.00	0.689	1.710	0.166
	อยู่กับบิดา	4.00	0.667		
	อยู่กับมารดา	3.79	0.641		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.19	0.694		
3. การวัดผลประเมินผลโปร่งใสและตรงตามเวลา	อยู่กับบิดามารดา	3.98	0.815	0.545	0.652
	อยู่กับบิดา	4.00	0.816		
	อยู่กับมารดา	4.02	0.717		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.19	0.694		
4. มีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น	อยู่กับบิดามารดา	4.02	0.724	0.815	0.487
	อยู่กับบิดา	4.10	0.738		
	อยู่กับมารดา	3.82	0.716		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.04	0.662		
5. เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน	อยู่กับบิดามารดา	4.11	0.803	0.457	0.712
	อยู่กับบิดา	4.10	0.568		
	อยู่กับมารดา	3.94	0.776		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.03	0.720		
6. ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย	อยู่กับบิดามารดา	3.89	0.780	1.721	0.164
	อยู่กับบิดา	3.70	0.483		
	อยู่กับมารดา	3.73	0.751		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.15	0.613		
7. มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	อยู่กับบิดามารดา	3.95	0.774	1.157	0.327
	อยู่กับบิดา	4.00	0.943		
	อยู่กับมารดา	3.79	0.687		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.15	0.543		
8. มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง	อยู่กับบิดามารดา	4.03	0.797	0.556	0.644
	อยู่กับบิดา	3.90	0.568		
	อยู่กับมารดา	3.88	0.769		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.11	0.864		

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพทางครอบครัว	μ	SD.	F-value	Sig.
ภาพรวมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	อยู่กับบิดามารดา	3.51	0.901	0.431	0.731
	อยู่กับบิดา	3.10	0.823		
	อยู่กับมารดา	3.35	0.691		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.50	0.905		
1. หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง	อยู่กับบิดามารดา	3.36	1.150	0.984	0.401
	อยู่กับบิดา	3.00	1.414		
	อยู่กับมารดา	3.20	1.038		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.61	1.023		
2. มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน	อยู่กับบิดามารดา	3.40	1.067	0.355	0.785
	อยู่กับบิดา	3.50	1.080		
	อยู่กับมารดา	3.56	0.823		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.58	0.757		
3. จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย Wifi ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย	อยู่กับบิดามารดา	3.04	1.189	0.079	0.972
	อยู่กับบิดา	3.00	1.414		
	อยู่กับมารดา	2.94	1.013		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	2.96	1.182		
4. สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน	อยู่กับบิดามารดา	3.41	0.979	0.381	0.767
	อยู่กับบิดา	3.10	0.994		
	อยู่กับมารดา	3.44	0.786		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.38	0.852		
5. มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษา	อยู่กับบิดามารดา	3.39	1.032	0.177	0.912
	อยู่กับบิดา	3.20	1.033		
	อยู่กับมารดา	3.32	0.806		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.42	0.902		
6. สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ	อยู่กับบิดามารดา	3.96	0.823	4.254	0.006*
	อยู่กับบิดา	3.20	0.632		
	อยู่กับมารดา	3.68	0.911		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.11	0.653		
7. มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย	อยู่กับบิดามารดา	3.54	1.009	0.071	0.975
	อยู่กับบิดา	3.40	0.843		
	อยู่กับมารดา	3.50	1.261		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.50	0.990		

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพทางครอบครัว	μ	SD.	F-value	Sig.
8. สถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ	อยู่กับบิดามารดา	3.40	1.053	0.295	0.829
	อยู่กับบิดา	3.10	0.876		
	อยู่กับมารดา	3.44	1.106		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.42	0.987		
ภาพรวมด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	อยู่กับบิดามารดา	4.12	0.734	0.597	0.630
	อยู่กับบิดา	4.20	0.929		
	อยู่กับมารดา	3.97	0.717		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.00	0.632		
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษา ปรึกษานอกชั้นเรียนด้วย ความเต็มใจ	อยู่กับบิดามารดา	4.07	0.842	0.594	0.619
	อยู่กับบิดา	4.10	0.876		
	อยู่กับมารดา	3.94	0.951		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.23	0.587		
2. ให้ความเป็นกันเองกับ นักศึกษา	อยู่กับบิดามารดา	4.14	0.802	0.258	0.855
	อยู่กับบิดา	4.30	0.823		
	อยู่กับมารดา	4.06	0.851		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.11	0.711		
3. มีการจัดกิจกรรมหรือการ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ สมัครงานและการศึกษาต่อ ก่อนจบการศึกษา	อยู่กับบิดามารดา	3.91	0.876	0.452	0.716
	อยู่กับบิดา	3.60	0.966		
	อยู่กับมารดา	3.85	0.784		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.92	0.688		
4. พยายามให้นักศึกษามีส่วน ร่วมในการเรียนการสอน	อยู่กับบิดามารดา	4.03	0.831	0.643	0.588
	อยู่กับบิดา	3.80	0.789		
	อยู่กับมารดา	4.00	0.738		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.19	0.694		
5. ส่งเสริมการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่าง นักศึกษาในชั้นเรียน	อยู่กับบิดามารดา	4.12	0.774	1.029	0.381
	อยู่กับบิดา	3.90	0.994		
	อยู่กับมารดา	3.91	0.712		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.15	0.464		
6. ให้ความสนใจนักศึกษาใน ชั้นเรียนอย่างทั่วถึง	อยู่กับบิดามารดา	4.10	0.813	0.724	0.538
	อยู่กับบิดา	3.80	0.789		
	อยู่กับมารดา	4.06	0.814		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.23	0.710		

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ความคิดเห็น	สถานภาพทางครอบครัว	μ	SD.	F-value	Sig.
7. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม	อยู่กับบิดามารดา	4.10	0.755	3.62	0.781
	อยู่กับบิดา	4.10	0.738		
	อยู่กับมารดา	4.14	0.744		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.27	0.775		
8. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์	อยู่กับบิดามารดา	4.08	0.806	0.138	0.937
	อยู่กับบิดา	4.20	0.919		
	อยู่กับมารดา	4.06	0.694		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	4.15	0.834		
ภาพรวมความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน	อยู่กับบิดามารดา	4.00	0.614	1.334	0.264
	อยู่กับบิดา	3.80	0.789		
	อยู่กับมารดา	3.79	0.538		
	อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	3.92	0.483		

$\alpha < 0.05^*$

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว ภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายข้อพบว่า

ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีความเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีความเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการวัดผลประเมินผล นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีความเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีความเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายข้อพบว่า สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นักศึกษาที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีความเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างสถานภาพทางครอบครัว

	สถานภาพทางครอบครัว			
	อยู่กับบิดา มารดา	อยู่กับบิดา	อยู่กับมารดา	อยู่กับ ผู้ปกครอง/ญาติ
อยู่กับบิดามารดา	-	0.004*	0.064	0.387
อยู่กับบิดา	-	-	0.104	0.003*
อยู่กับมารดา	-	-	-	0.039*
อยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.22 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการทดสอบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในเรื่อง สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา และอาศัยอยู่กับบิดา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คู่ที่ 2 นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดา และอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คู่ที่ 3 นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับมารดา และอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิภาคเดิมที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็น	ภูมิภาคเดิม	μ	SD.	t-value	Sig.
ภาพรวมด้านหลักสูตร	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.14 3.93	0.689 0.617	2.277	0.024*
1. มีปฏิทินการศึกษาและ โปรแกรมการศึกษาแต่ละภาค อย่างชัดเจน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.15 3.90	0.728 0.963	2.069	0.30*
2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความ น่าสนใจและสอดคล้องกับ ความต้องการเรียน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.13 3.99	0.610 0.748	1.399	0.163
3. เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้นักศึกษา	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.10 4.00	0.633 0.710	1.104	0.271
4. เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์และ สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ จริงได้	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.27 4.17	0.602 0.689	1.046	0.297

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ภูมิภาคเดิม	μ	SD.	t-value	Sig.
5. หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.18 4.00	0.749 0.652	1.993	0.048*
6. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.08 3.95	0.785 0.741	1.212	0.227
7. หลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.00 4.00	0.686 0.640	0.000	1.000
8. เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.07 3.98	0.682 0.710	0.876	0.212
ภาพรวมด้านการเรียนการสอน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.99 3.97	0.694 0.639	0.213	0.832
1. แจ้างแผนการสอนและการประเมินผลล่วงหน้า	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.89 3.97	0.752 0.803	0.672	0.502
2. สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.00 3.95	0.751 0.741	9.451	0.652
3. มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาและอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.86 3.84	0.769 0.855	0.146	0.884
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.15 4.23	0.805 0.745	0.703	0.483
5. มีวิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.07 4.02	0.728 0.788	0.219	0.827
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.94 3.83	0.845 0.840	0.902	0.368
7. มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.91 4.02	0.791 0.704	-1.128	.0260

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ภูมิลำเนาเดิม	μ	SD.	t-value	Sig.
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.05 4.05	0.649 0.708	0.004	0.997
ภาพรวมด้านการวัดผล ประเมินผล	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.08 3.94	0.655 0.684	1.534	0.126
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.00 3.81	0.751 0.781	1.748	0.082
2. การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.10 3.94	0.686 0.676	2.003	0.047*
3. การวัดผลประเมินผล โปร่งใสและตรงตามเวลา	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.13 3.91	0.873 0.712	1.569	0.118
4. มีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.22 3.98	0.682 0.726	2.271	0.024*
5. เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.22 3.98	0.742 0.788	2.303	0.022*
6. ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.02 3.80	0.751 0.764	2.073	0.040*
7. มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.00 3.93	0.767 0.734	0.675	0.500
8. มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองหลังจากการวัดผลทุกครั้ง	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.15 3.92	0.695 0.838	2.176	0.031*
ภาพรวมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.63 3.37	0.921 0.812	2.128	0.035*
1. หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.46 3.27	1.134 1.127	1.216	0.225
2. มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.59 3.37	0.987 0.995	1.633	0.104

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ภูมิลำเนาเดิม	μ	SD.	t-value	Sig.
3. จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย Wifi ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.07 2.98	1.421 1.097	0.540	0.590
4. สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.57 3.29	0.952 0.906	2.155	0.032*
5. มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษา	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.52 3.28	1.002 0.955	1.781	0.76
6. สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.95 3.87	0.880 0.780	0.744	0.457
7. มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.72 3.39	1.025 1.023	2.308	0.22*
8. สถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.51 3.32	1.124 0.979	1.319	0.189
ภาพรวมด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.08 4.08	0.723 0.732	0.045	0.964
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษา นอกชั้นเรียนด้วยความเต็มใจ	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.05 4.08	0.839 0.833	0.339	.735
2. ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.12 4.15	0.723 0.833	0.289	.773
3. มีการจัดกิจกรรมหรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสมัครงานและการศึกษาต่อก่อนจบการศึกษา	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.98 3.83	0.668 0.940	1.266	0.207
4. พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	3.96 4.08	0.874 0.743	1.086	0.279
5. ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.08 4.08	0.800 0.710	0.044	0.965
6. ให้ความสนใจนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.01 4.15	0.847 0.764	1.229	0.220
7. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.10 4.15	0.703 0.784	0.417	0.677

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ภูมิภาค	μ	SD.	t-value	Sig.
8. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.10 4.08	0.812 0.784	0.169	0.866
ภาพรวมความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน	กรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด	4.01 3.91	0.604 0.595	1.263	0.208

$\alpha < 0.05^*$

จากตารางที่ 4.23 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค กรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด ภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายด้านพบว่า

ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่มีภูมิภาคแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีภูมิภาคแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนรายข้อไม่พบความแตกต่างกัน

ด้านการวัดผลประเมินผล นักศึกษาที่มีภูมิภาคแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า มีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอนใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลายและมีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเอง ภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง

ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก นักศึกษาที่มีภูมิภาคแตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนรายข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน และมีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา นักศึกษาที่มีภูมิภาคไม่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.24 ข้อเสนอแนะของนักศึกษา

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)
1.	หนังสือในแต่ละวิชา ควรได้รับเร็วกว่านี้ เพื่อจะได้ทำความเข้าใจในบทเรียน	19
2.	อินเทอร์เน็ต Wifi ควรครอบคลุมทั่วมหาวิทยาลัยและในห้องเรียน	6
3.	สถานที่นั่งพักผ่อนหรือสำหรับอ่านหนังสือ มีน้อยเกินไป	5
4.	ควรให้มีการจัดทัศนศึกษาออกสถานที่หรือการเข้าค่าย เพื่อสร้างความสัมพันธ์	4
5.	บางวิชาได้รับความรู้ไม่มากพอและให้สอนให้เข้าใจมากกว่านี้ ส่วนงานที่ให้ควรจะนำไปใช้ในชีวิตจริงได้	3
6.	อาจารย์บางท่านควรมีสัมพันธ์กับนักศึกษาให้มากอาจมีกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์	3
7.	สภาพของห้องเรียนควรเอื้อต่อการเรียนการสอน	3
8.	ควรจัดให้มีกิจกรรมนอกสถานที่มากขึ้น หรือกิจกรรมในสาขา เพื่อสร้างความสัมพันธ์	3
9.	จัดให้มีห้องทำกิจกรรม ประชุมทำงาน และเก็บอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมต่างๆ	3
10.	อาจารย์ช่วยแนะนำในการเรียนการสอนให้มากขึ้น และแจ้งข่าวสารของหลักสูตรได้รวดเร็ว	3
11.	การเรียนการสอนควรใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย จะทำให้มีความสุขกับการเรียน	2
12.	ผู้สอนไม่มีความเหมาะสมต่อวิชา ควรพิจารณาความถนัดในแต่ละด้านของผู้สอนมากกว่านี้	2
13.	ให้มีการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น	2
14.	ควรเปิดกว้างของการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยให้ใช้อินเทอร์เน็ตกับเครื่องโทรศัพท์ ในการค้นหาข้อมูล	1
15.	จัดให้มีการแนะนำสถานที่การทำงานหรือแนวทางในการทำงานเมื่อเรียนจบ	1
16.	ควรจัดอบรม สัมมนา นอกสถานที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริง	1
17.	คำพูดของผู้สอนบางท่านไม่เหมาะสม	1
18.	เปิดกว้างให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนะนโยบายร่วมกับหลักสูตร	1
19.	ควรจัดกิจกรรมด้านการตลาดให้มาก เพื่อให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ในการทำงาน	1
20.	ควรสอดแทรกที่นอกเหนือจากบทเรียนมาเป็นกรณีศึกษา	1
21.	ลดการเข้มงวดเรื่องการแต่งกายลงบ้าง	1
22.	นักศึกษาควรได้เลือกวิชาเรียนเอง โดยเฉพาะวิชาเลือก ทั้งสามารถเลือกผู้สอนและตอนเรียนได้	1
23.	เพิ่มเติมทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ให้มากขึ้น	1
24.	เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรวมกับสาขาอื่นบ้าง	1
25.	การงดการเรียนการสอน ขอแจ้งให้นักศึกษาได้ทราบล่วงหน้าบ้าง	1

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพทางครอบครัว และภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาภาคปกติที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA : f-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้ LSD

สรุปผลการวิจัย

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 45.79 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.00-2.50 จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 47.20 สถานภาพทางครอบครัวส่วนใหญ่อยู่กับบิดามารดา จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 67.29 และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 59.80

การพัฒนาการจัดการเรียนสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

ด้านหลักสูตร ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงด้านเดียว อันดับที่ 1 เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก อันดับที่ 2 หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน อันดับที่ 3 เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการเรียน อันดับที่ 4 เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้นักศึกษา อันดับที่ 5 เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและอันดับที่ 6 ได้แก่ มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสมและหลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้

ด้านการเรียนการสอน ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมากทุกรายข้อดังนี้ อันดับที่ 1 เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น อันดับที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง อันดับที่ 3 มีวิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน อันดับที่ 4 มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันดับที่ 5 สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร อันดับที่ 6 แจกแผนการสอนและการประเมินผลล่วงหน้า

อันดับที่ 7 มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ และอันดับที่ 8 มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน

ด้านการวัดประเมินผล ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดที่รายข้อ ดังนี้ อันดับที่ 1 เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน อันดับที่ 2 การวัดผลประเมินผล โปร่งใสและตรงตามเวลา และมีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองหลังจากการวัดผลทุกครั้ง อันดับที่ 3 การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และมีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้อยู่เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น อันดับที่ 4 มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง และอันดับที่ 5 เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล และใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย และ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดที่รายข้อ ดังนี้ อันดับที่ 1 สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ อันดับที่ 2 มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย อันดับที่ 3 มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน อันดับที่ 4 สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน และสถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ อันดับที่ 5 มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษา อันดับที่ 6 หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง และอันดับที่ 7 จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย Wifi ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดที่รายข้อ ดังนี้ อันดับที่ 1 ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษาและส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม อันดับที่ 2 ให้ความสนใจนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์ อันดับที่ 3 ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน อันดับที่ 4 เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษาออกชั้นเรียนด้วยความเต็มใจ อันดับที่ 5 พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและอันดับที่ 6 มีการจัดกิจกรรมหรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสมัครงานและการศึกษาต่อก่อนจบการศึกษา

การเปรียบเทียบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

เพศที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายข้อพบว่าที่แตกต่างกัน ได้แก่ มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการเรียน หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน หลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้ สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษาและสภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ

ระดับชั้นปีแตกต่างกัน ภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายข้อพบว่าที่แตกต่างกัน ได้แก่ มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ ส่งเสริมการค้นคว้า แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษา อย่างต่อเนื่อง มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง หนังสือหรือ ตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามี่จำนวนพอเพียง มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน สภาพ ห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ส่งเสริม การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน และส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างกลุ่ม โดยสรุปความแตกต่างในแต่ละรายข้อได้ดังนี้

มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาศึกษา ระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3 และคู่ที่ 2 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 มีความ คิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3

มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้ พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษา ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3 และคู่ที่ 2 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 มี ความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3

มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาศึกษา ระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 2 และคู่ที่ 2 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีความ คิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3

มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง พบว่า นักศึกษา ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3

หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามี่จำนวนพอเพียง พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปี ที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 2 และคู่ที่ 2 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็น แตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3

มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มี ความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 2 และคู่ที่ 2 นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้น ปีที่ 3

สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มี ความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3 และคู่ที่ 2 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่าง กับ ชั้นปีที่ 3

พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3 และคู่ที่ 2 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็น แตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3

ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน พบว่า คู่ที่ 1 นักศึกษาศึกษา ระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 2 และคู่ที่ 2 นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีความ คิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3

ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม พบว่า นักศึกษาศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ชั้นปีที่ 3

คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายข้อพบว่าที่แตกต่างกันมีเพียงข้อเดียวคือ เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น โดยสรุปความแตกต่างในรายข้อ เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น ดังนี้ คู่ที่ 1 นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.51 คู่ที่ 2 นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.00 และคู่ที่ 3 นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีความคิดเห็นแตกต่างกับ คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.00

สถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายข้อพบว่าที่แตกต่างกันมีเพียงข้อเดียวคือ สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ โดยสรุปความแตกต่างในรายข้อ สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ ดังนี้ คู่ที่ 1 นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา มีความคิดเห็นแตกต่างกับ นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดา คู่ที่ 2 นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดามีความคิดเห็นแตกต่างกับ นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ และคู่ที่ 3 นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับมารดา มีความคิดเห็นแตกต่างกับ นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง/ญาติ

ภูมิลำเนาเดิมแตกต่างกัน ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวมที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับรายข้อพบว่าที่แตกต่างกันได้แก่ มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า มีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง

ผลการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ผู้วิจัยได้ศึกษาจากความคิดเห็นของนักศึกษา โดยเฉพาะผลของการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จากภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน จำแนกตามชั้นปีนั้น พบว่า ชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.825 ชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 3.89 และชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 4.06 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละชั้นมีค่าเฉลี่ยมากขึ้นตามลำดับ เป็นการแสดงให้เห็นว่านักศึกษาในชั้นปีที่ 3 มองเห็นถึงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด จากที่ได้เข้าศึกษามาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

ด้านหลักสูตร

นักศึกษามีความคิดเห็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อมีเพียงข้อเดียวที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ในรายข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชวลิต ชูกำแหง (2551) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะกว้าง ยืดหยุ่น และมีความเป็นสากล ทัดเทียมมาตรฐานโลก มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกปัจจุบันและอนาคต เปิดโอกาสให้ชุมชนหรือสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นและหลายหลายสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ที่เป็นจริงของชุมชนหรือสังคม เช่นเดียวกับ Tanner (1980) ที่ได้กล่าวถึงหลักสูตร หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ที่สร้างขึ้นและพัฒนาต่อมาอย่างเป็นระบบ ภายใต้การดูแลของโรงเรียน เพื่อช่วยให้เด็กได้รับความรู้และประสบการณ์ที่กว้างขวางมากขึ้น

ด้านการเรียนการสอน

นักศึกษามีความคิดเห็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ชุมพร บุญราช (2555) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนพบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านเนื้อหาวิชาและด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกข้อ เช่นเดียวกับสุพิน บุญชูวงศ์ (2544) กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีว่าควรเกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญหลายประการ ดังสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของการเรียน มีการจัดลำดับของกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ตลอดจนมีการจัดลำดับขั้นของกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
2. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีลักษณะท้าทายความสามารถของผู้เรียน ช่วยพัฒนาความคิดของผู้เรียน สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ ส่งเสริมการคิดแบบสืบสวนสอบสวนและการแก้ปัญหาตามแนวทางของตน
3. กิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้หลายๆ ทาง

ด้านการวัดประเมินผล

นักศึกษามีความคิดเห็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน รองลงมาคือ การวัดผลประเมินผลโปร่งใสและตรงตามเวลา สอดคล้องกับกับ สมชาย บุญสุน (2555) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้สอนมีการประเมินผลที่มีความหลากหลาย และมีการวัดผลการเรียนการสอนโดยจะทำการวัดผลเป็นระยะๆ ติดต่อกัน เพื่อให้เกิดความสนใจ ตั้งใจเรียนและยังเป็นการวัดความเข้าใจของนิสิต เช่นเดียวกับ ภาศิริ เขตปิยรัตน์และสินีนารถ วิกรมประสิทธิ์ (2554) กล่าวถึงการประเมินว่าเป็นการดึงเอาคุณค่าของสิ่งที่ประเมินออกมาให้

เป็นที่ประจักษ์ การประเมินจึงต่างจากการสำรวจ เพราะการประเมินจะตอบได้ว่าสิ่งที่ประเมินนั้นดีหรือไม่อย่างไร จะได้นำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาสิ่งนั้น

ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก

นักศึกษามีความคิดเห็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ รองลงมาคือ มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย สอดคล้องกับ สุปราณี นาคแก้ว (2549) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่า เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การมีอาคารสถานที่พอเพียงที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบต่างๆ มีห้องสมุด หนังสือวารสาร ตำราทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีวัสดุอุปกรณ์ที่จะเอื้ออำนวยต่อการสืบค้นและเสาะแสวงหาความรู้ มีอาณาบริเวณและบรรยากาศเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษา เช่นเดียวกับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2550) ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีหลายลักษณะ ได้แก่

1. สถานที่ เช่น ภูมิทัศน์ บริเวณต่างๆ ภายในสถานศึกษา
2. สิ่งปลูกสร้างต่างๆ เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องประชุม โรงอาหาร ห้องนั่งพักผ่อน ห้องส้วม ที่จอดรถ เป็นต้น
3. ห้องต่างๆ และส่วนประกอบ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ สถานที่พักผ่อนในอาคาร เป็นต้น
4. สาธารณูปโภค เช่น ถนนหนทาง น้ำไฟฟ้า ระบบติดต่อสื่อสาร เป็นต้น
5. ลักษณะบริการด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย เช่น โรงอาหาร ห้องพยาบาล อาหารและน้ำดื่มที่สะอาด ไข่และนมสด ไข่ขาว และนมสด ไข่ขาว เป็นต้น
6. เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในสถานศึกษา

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

นักศึกษามีความคิดเห็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา และส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกัน รองลงมาคือ ให้ความสนใจนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2551) ได้เสนอแนะอาจารย์ผู้สอนว่า การมีความรู้ทางเนื้อหาวิชาอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอ แต่ผู้สอนจะต้องรู้จักสร้างสรรค์บรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียนและสภาพการเรียนด้วย เพื่อให้เกิดผลดีในการนำเทคนิคการสอนและวิธีสอนที่ดีไปใช้ให้ได้ผลในชั้นเรียน การสอนที่สนุกสนานย่อมขึ้นอยู่กับผู้สอนที่ต้องสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพของชั้นเรียนด้วย เช่นเดียวกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาไว้ว่าเป็นการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอให้ ซึ่งรวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัยของการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไขและสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

1. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน
2. ให้เกียรตินักศึกษา
3. พยายามส่งเสริมนักศึกษาให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
4. ยินดีติดต่อกับนักศึกษาด้วยความจริงใจ
5. ทำตัวเสมอต้นเสมอปลาย
6. มีความรู้สึกที่ดีต่อนักศึกษาตั้งแต่แรกสอน
7. ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลที่ได้พัฒนาในด้านต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา
2. ใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษาในปัจจุบัน ตามความต้องการของตลาดแรงงานและเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป
3. เป็นแนวทางในทางวิชาการที่สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาสาขาอื่นๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาด้านอื่นๆ ตลอดจนศึกษาปัญหาการพัฒนาด้านใดที่ควรหรือจำเป็นต้องแก้ไขก่อนหลัง เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
2. ควรเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การตัดสินใจในการพัฒนาการเรียนการสอนและเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการพัฒนาการเรียนการสอนในภาพรวมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการเรียนการสอนของอาจารย์ ในแต่ละด้านของทุกสาขาวิชา และศึกษาปัจจัยของความสำเร็จของการพัฒนาการเรียนการสอนสู่เป้าหมายเพื่อคณะหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำผลมาใช้ประโยชน์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมภาษาไทย

- กิตตานันท์ มิลทอง. (2548). *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.
- คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร. (2554). *หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด. หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2554* มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- จำรอง เงินดี. (2552). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร*. มหาสารคาม : โรงพิมพ์ ทิศพี.
- ชุมพร บุญราช. (2555). *ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2556). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธำรง บัวศรี. (2543). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกและพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ธนัชการพิมพ์.
- ทิศนา แคมมณี. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2553). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปนัดดา ยิ้มสกุล. (2556). *สภาพและความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี : 2-3.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2550). *อาจารย์มืออาชีพ แนวคิด เครื่องมือและการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทฟิงเกอร์ปรีนแอนดมีเดียจำกัด.
- ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์และสุวรรณา คุณดิลกณัฐสา. (2551). *แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ภาศิริ เขตปิยรัตน์และสินีนาด วิกกรมประสิทธิ์. (2554). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ (4ปี) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2553*. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

- มุกดา ศรียงค์. (2554). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : ธนอักษรพิมพ์.
- รัตนา พรหมภาพ. (2551). *ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : อาร์ แอนด์ ปรีน.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพมหานคร : แอล ที เพลส.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2543). *ทฤษฎีและการปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.
- สนทยา เขมวิรัตน์และคณะ. (2554). *การพัฒนาการเรียนการสอน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. งานวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*.
- สมชาย บุญสุน. (2554). *ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2544). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สุปราณี นาคแก้ว. (2549). *ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตที่มีต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม)*.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). *การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานอธิการบดี. (2555). *รายงานผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจการให้บริการด้านอุปกรณ์การศึกษาและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ประจำปีการศึกษา 2555*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- หน่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ. (2551). *รูปแบบการสอนใหม่: แนวทางการจัดการเรียนรู้. ข่าวสารวิชาการ ประจำเดือนกันยายน. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- อำนาจ จันทร์แป้น. (2542). *การพัฒนาหลักสูตร : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติระดับโรงเรียน*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไอลัดดา ผุยชา. (2553). *การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี ชั้นสูง 1 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. รายงานการวิจัยในชั้นเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*

บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ

- Freeman, V.S. (2004). "Learning objects in microbiology : A New resource". *Clinical Laboratory Science*, v.17, n2, pp. 609.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. (3rd.ed.). New York : McGrawHill.
- Luthans Freeman. (1995). *Organization Behavioral*. 7th ed. Singapore : McGraw-Hill.
- Mary L. Good. (2006). *Integrating the Individual and the Organization*. New York : Wiley.
- Maynard W.Shilly. (1975). *Responding to Social Change*. Pennsylvania : Dowden Hutchision & Press.
- Richard L Oliver. (1982). *Developing the curriculum*. Boston : Little, Brown and Company.
- Tanner, Daniel. (1980). *Secondary Curriculum : Theory and Development*. New York : The Macmillan Co.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
2. การตอบแบบสอบถามของนักศึกษาถือว่ามีคุณค่าต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง เพราะคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามเป็นข้อมูลพื้นฐานส่วนหนึ่งของการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
3. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน
  - ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษา
  - ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ
  - ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษา

1. เพศ

.. ชาย	.. หญิง
--------	---------
2. ระดับชั้นปี

.. ชั้นปีที่ 1	.. ชั้นปีที่ 2
.. ชั้นปีที่ 3	.. ชั้นปีที่ 4
3. คะแนนเฉลี่ย

.. ต่ำกว่า 2.00	.. อยู่ระหว่าง 2.00 – 2.50
.. อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00	.. มากกว่า 3.00
4. สถานภาพทางครอบครัว

.. อยู่กับบิดามารดา	.. อยู่กับบิดา
.. อยู่กับมารดา	.. ผู้ปกครอง/ญาติ
.. อื่นๆ โปรดระบุ.....	
5. ภูมิลำเนาเดิม

.. กรุงเทพมหานคร	.. ต่างจังหวัด
------------------	----------------

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

โปรดอ่านและทำเครื่องหมาย **ü** ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา

5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	ระดับของความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตร					
1. มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาค อย่างชัดเจน					
2. เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับ ความต้องการเรียน					
3. เนื้อหาหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ นักศึกษา					
4. เนื้อหาหลักสูตรมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ใน สถานการณ์จริงได้					
5. หลักสูตรมีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน					
6. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม					
7. หลักสูตรช่วยพัฒนานักศึกษาตามลักษณะความต้องการ ในการเรียนรู้					
8. เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง					
ภาพรวม					
ด้านการเรียนการสอน					
1. แจกแผนการสอนและการประเมินผลล่วงหน้า					
2. สอนเนื้อหาได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร					
3. มีการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และอธิบายเนื้อหาได้ อย่างชัดเจน					
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามและแสดงความคิดเห็น					
5. มีวิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					
6. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ					
7. มีกิจกรรมการเรียนที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง					
8. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการค้นคว้าและ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง					
ภาพรวม					

การจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	ระดับของความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการวัดผลประเมินผล					
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผล					
2. การวัดผลประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า					
3. การวัดผลประเมินผล โปร่งใสและตรงตามเวลา					
4. มีการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนรู้เป็นระยะๆ ด้วยการถามให้แสดงความคิดเห็น					
5. เน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สอน					
6. ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย					
7. มีการติดตามผลการเรียนการสอนของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
8. มีการชี้แนะเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงตนเองภายหลังจากการวัดผลทุกครั้ง					
ภาพรวม					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
1. หนังสือหรือตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีจำนวนพอเพียง					
2. มีเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยประจำห้องเรียน					
3. จุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระบบไร้สาย Wifi ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย					
4. สภาพห้องเรียนมีความสะอาด/บรรยากาศเหมาะสมต่อการจัดการเรียน					
5. มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อนักศึกษา					
6. สภาพห้องพักอาจารย์เมื่อนักศึกษาไปติดต่อ					
7. มีที่อ่านหนังสือ และนั่งพักผ่อนเพียงพอและสะดวกสบาย					
8. สถานที่ที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อยมีเพียงพอ					
ภาพรวม					
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา					
1. เปิดโอกาสให้นักศึกษาปรึกษาขอคำแนะนำด้วยความเต็มใจ					
2. ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา					
3. มีการจัดกิจกรรมหรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสมัครงานและการศึกษาต่อก่อนจบการศึกษา					

การจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต สาขาวิชาการตลาด	ระดับของความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. พยายามให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
5. ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน					
6. ให้ความสนใจนักศึกษาในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง					
7. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่ม					
8. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์					
ภาพรวม					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

ประวัตินักวิจัย

งานวิจัย

นักวิจัยโครงการ การศึกษาปัจจัยและความคาดหวังร่วมที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง :
มิติการจัดการทางการเงินชุมชน (2552)

นักวิจัยโครงการประเมินผลโครงการเชิงลึก : โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการประกอบธุรกิจ
อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม : กระทรวงอุตสาหกรรม (2547)

ประสบการณ์การทำงาน

วิทยากรภายนอก

- โครงการส่งเสริมความรู้ในการประกอบธุรกิจ ตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์(OTOP)
จังหวัดสุพรรณบุรี ณ.หอประชุม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม